

DOMOLJUB

Izhaja vsak torkelj. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 9.

V Ljubljani, dne 3. marca 1910.

Leto XXIII.

Šrajner brez službe.

Nemški minister rojak Šrajner je bil. Pravi, da ga je ministrski prednik Binert ob štirih popoldne poklical k sebi in mu rekel, da mora do petih prinesiti spisano prošnjo na cesarja, naj ga odpusti iz ministrske službe. Nikomur, najmanj pa njemu se ni niti anjalo, da pojde; in celo na tak način. Menda se nobenemu hlapcu tako hitro ne vzame služba. Cesar je še tisti večer prošnjo ustregel. Šrajner zvečer že ni bil več minister.

To je brez dvojbe najvažnejši politični dogodek zadnjega časa, ki jasno kaže, da se stvari na Dunaju sučejo na dobro. Ministre rojake imamo samo v naši državi. Drugih ministrov ima vsak od uprav v rokah in del uradništva od seboj; n. pr. finančni minister vse finančne urade, tobačne tovarne, salite in loterijo; justični vse sodne oblasti; naučni šolstvo itd. Minister rojak pa nima uprave nič v svoji oblasti, največ samo stvari, ki se tičejo njegovega rojastva iz vseh drugih ministrstev dobiva v roke, da potem v svojem mislu vpliva na rešitev. Prvega ministra rojaka je imela Galicija, oziroma Poljska. Ta dežela, domala s 7 milijoni ljudi, ima v tem ministru svojega varnika, ki skrbi, da se vse reči, katere se je tičejo, rešijo tako, kakor žele poljski poslanci. Drugega ministra rojaka so pekli nekako pred 20 leti za Nemce. Ostavili so za nemške koristi posebnega človeka za ministra. Kasneje so dali tudi Čehom, tako da smo imeli poleg pravih upravnih ministrov še tri ministre rojake. Nemški in češki minister rojak sta predvsem gledala na vsa imenovanja uradnikov. Vsak je izkupal svoje rojake spraviti kvišku in

vsled tega je samo cela vlada postala počasnejša in težje gibljiva. Za Čeha je še šlo, ker je imel omejen delokrog na češke dežele. Nemški minister rojak se je pa vtikal po celi državi. Celo na Kranjskem ni bilo takorekoč nobenega imenovanja kakšnega uradnika, da bi ne imel nemški minister krajan svojega nosa vmes. Povsod je štilil seveda le Nemce in odjedal našim kruh, kjer je le mogel.

Šrajner je bil v tem oziru vedno na nogah in, kar je tudi važno, tiščal je naprej samo pristno liberalne in narodno nestrpne ljudi. Hodil je tudi po naših deželah, n. pr. po Štajerskem, naravnost hujskat Nemce proti nam. Češki minister krajan je odstopil že meseca oktobra. Zdaj je bil torej v ministrstvu samo zastopnik Nemcev, ali pravzaprav nemške ohole in zavestno krivične zagrizenosti.

Šrajner je pred božičem, ko so naši poslanci predlagali izpremembo poslovnika, glasoval proti temu. To se je silno grdo videlo. Na ministrskem sedenju je proti zbornici obrnjen glasoval minister, član cesarjeve vlade proti temu, da bi se moglo začeti mirno delo. Dr. Krek je takrat skočil pred ministrsko klop in zakričal nad ministrskim predsednikom: »Ali vas ni nič sram, da imate take ljudi med ministri?«

Že takrat bi bil moral iti. Kakor je videti, je pa Binert cincal in cincal, da se je imela že iznova sniti zbornica. Nazadnje se je pa vendarle ojunačil; in to, kar je naredil, je bilo prav in res tako narejeno, kakor je Šrajner zaslužil.

Ne pozabimo! Šrajner je bil zastopnik Nemcev, ali pravzaprav liberalnih nemških poslancev v Binertovi vladi. Binert pa ni nikogar vprašal, nikomur povedal; celo drugi ministri ni

so vedeli o tem, marveč je kar na kratko zapodil imenovanega moža z njegovega sedeža.

Človek bi mislil: kaj bodo zdaj liberalni Nemci storili, ko jih je vendar blizu 80 v zbornici? In najznamenitejši je ravno to, da niso pravzaprav nič storili. Požrli so ta grenki grizljaj, prenesli zaušnico in — konec. Liberalni nemški časopisi so sicer hujskali na vse pretege. Kričali so, da se morajo vzdigniti vsi Nemci po celi državi, da morajo nastopiti vsi njihovi poslanci proti Binertu in še mnogo drugih krepkih groženj so poslali v svet. Saj poznamo take liberalne grožnje z doma. Drli so se, da je moral vsak misliti: najmanj punt bo. Iz vsega tega pa ni bilo nič, pa prav nič. Zbornica gre lepo naprej in liberalnim Nemcem ne pride niti na um, da bi zavoljo tega hoteli napovedati vladi boj. Ko bi ne imeli izpremenjenega poslovnika, bi to ne bilo mogoče. Radikalni Nemci bi bili začeli takoj z obstrukcijo. Zdaj ta ni mogoča in zato sicer kislih obrazov, toda vendarle mirno prenašajo, kar se jim je zgodilo.

Nemci se bodo morali navaditi, da niso gospodarji v naši državi. Malo težko bo šlo, toda kakor kaže Šrajnerjeva zgodba, pojde navsezadnje tudi to. Samo prvi pogoj za to je: delavna zbornica, ki je ne more nobena obstrukcija zavreti v njenem delu. Naenkrat seveda ne gre vse, že zdaj pa lahko rečemo, da je pot odprta vsem, tudi slovenskemu ljudstvu, da si v državnem zboru po svojih poslancih pribori svoje pravice.

Deželni zbor kranjski.

Na dnevnem redu je bila prva točka: Poročilo upravnega odseka o nujnih predlogih posl. dr. Lampe in Povašeta, katera je zbornica sprejela v prejšnji seji. Poročal je o obeh posl. Jaklič.

Oderuštvo južne železnice.

Poročevalec Jaklič je izvajal: Povišanje tarifov na južni železnici bo občutno zadelo kranjsko deželo. Izvoz in uvoz blaga se podraži. Trpela bosta producent in konsument. Deželni zbor je že protestiral. Državni poslanci so na Dunaju ostro ugovarjali, a vse ni nič pomagalo. Vlada se je udala judom in dovolila, da se tarifi zvišajo. A dohodki se ne bodo porabili za zboljšanje prometnih razmer na južni železnici, nabavo voz, razširjenje kolodvorov, ampak ti dohodki bodo izginili v globokih žepih judovskih bogatašev, ki imajo v rokah železnico. A že se govori, da judje niso zadovoljni, da se jim je ropanje dovolilo samo za eno leto, ampak si prizadevajo zvišanje ohraniti tudi v bodoče. Tega ne moremo mirno prenesti, ampak storiti moramo, kar je v naši moči, da se to prepreči. Priporočam predlog upravnega odseka: Deželni zbor najodločneje ugovarja, ker je vlada dovolila 7-odstotno povišanje tarifov na južni železnici in zahteva, da vlada pod nikakimi pogoji južni železnici ne dovoli uveljaviti povišane tarife tudi za bodoča leta. Zbornica je soglasno odobrila ta predlog.

Proti Mažarom!

Vsa Avstrija, zlasti pa Jugoslovani, že željno pričakujemo, da bi se zgradila železnica, ki bi zvezala Novo mesto preko Belokrajine in Hrvatske z Dalmacijo. Že to ni lepo, kar počenja naša vlada pri pripravah za belokranjsko železnico, a kar namerava mažarska vlada glede železnice po Hrvaškem, je naravnost sramota in kaže lumparijo Mažarov v vsej nagoti. To je zvičajna banda, ki ne drži besede, ne pisane pogodbe. Že dr. Lampe je pri utemeljevanju nujnega predloga postopanje Mažarov po zaslugi ožigosal, a v imenu upravnega odseka je izvajal poslanec Jaklič sledeče:

Leta 1907 se je med Avstrijo in Ogrsko sklenila pogodba, v kateri je tudi zgradba železnice od Novega mesta preko Hrvatske v Dalmacijo. Mislilo se je, da se bodo Mažari držali pisane pogodbe. Toda ne; Mažari so se pokazali tudi v tem vprašanju zahrbtni in verolomni. Priprave za zgradbo se silno zavlačujejo. In tu se je pokazalo, da hočejo ravno z novo železnico Mažari onemogočiti tesnejšo zvezo Dalmacije z našimi deželami, in sicer na ta način, da bi se proga Metlika-Karlovac gradila preko Ozlja po zelo neugodnem ozemlju kot vicalna železnica.

Po taki progi ne bi smeli voziti veliki, težki stroji in tudi voziti bi se ne smelo hitreje kakor 20 km na uro. To se pravi: ves izdatnejši osobni in to-

vorni promet se ne bi mogel vršiti na tej progi proti Dunaju, ampak vse bi morale iti preko Budimpešte. Mažari bi vlekli dobiček od teh železnic in bi si gospodarsko popolnoma osvojili Dalmacijo. Kaj to pomeni, vidimo na Hrvaškem. Predlagam: Centralna vlada se pozivlje, da z vso odločnostjo zahteva od ogrske vlade, da izpolni protokolarno ugotovljeno obvezo v dogovoru z dne 22. novembra 1907 ter se proga Metlika-Karlovac gradi kot glavna železnica. Predlog je bil sprejet soglasno. V imenu ustavnega odseka je poročal poslanec Jarc o načrtu zakona, s katerim se uvaža

volivna dolžnost

za volitve v državni in deželni zbor. Kakor je vpeljana vojaška dolžnost, obiskavanje šole, plačevanje davkov itd., se uvaža tudi dolžnost iti k volitvi. Vsak je dolžan sodelovati pri zakonodaji. Na dan volitve naj se pokaže popolna slika političnih strank v deželi. Opravičen bo tisti, ki se ne more udeležiti zaradi bolezni, ali zaradi kakih opravkov zunaj okraja itd. Kdor se ne bo opravičil, bo plačal globo 1 do 50 K. Liberalni poslanec dr. Novak pravi, da se mu zdi globa 1 do 50 K prenizka, temveč naj se zviša od 1 do 500 K. Zavračal ga je dr. Krek. Prizadeti niso samo bogati ljudje, ampak večinoma revni, kateri bi bili uničeni, ako se jim odmeri tako velika globa. Zato naj ostane tako, kakor je v načrtu, 1 do 50 K.

Važno je tudi to, da se volivcem obsežnih občin olajša izvrševanje volitev. Zato je pozval dr. Šusteršič vlado, da v večjih občinah, kakor so Dobrunje, Žužemberk, Šmihel-Stopiče preskrbi dovolj volivnih komisij. Deželni predsednik izjavi, da naj občine nasvetujejo vladi, koliko komisij hočejo in kje naj bodo volišča. (Dobro!)

Nato poslanec Pogačnik poroča o proračunu bolnišnice, blaznice itd. Stroškov se kaže 907.497 K, dohodkov 230.106 K, tako da manjka 677.391 K. Predlaga: 1. Odobri se proračun za leto 1910. 2. Pripozna se potreba izpopolnitve bolnišnice in razširjenje blaznice in se naroča deželnemu odboru, naj izdela čimprej natančen program. — Za leto 1910 se dovoli 150.000 K za zgradbo prosekture, izpopolnitve infekcijskega in opazovalnega oddelka in za pripravo načrtov. — Deželni zbor naj zahteva od vlade državni prispevek za zgradbo prosekture. Za one zgradbe, ki se nameravajo izvršiti v letu 1911, mora deželni odbor predložiti dež. zboru načrte v prihodnjem zasedanju. Obenem se pa naroča deželnemu odboru, da izposluje za bolnike v deželni bolnišnici višjo oskrbnino in pa da se premestijo hiralci v prisilno delavnico, da se dobi na opazovalnem oddelku za blazne več prostora. Kakor ob razpravi o prisilni delavnici je tudi ob tej priliki vstal dr. Oražen, da govori kakor »strokovnjak«. In govoril je o malenkostih in vsakdanjostih, a videlo se mu je, da se je oglašil samo zato, ker je deželni odbornik

profesor Jarc šel neki večer nadzorovat bolnišnico in ob tisti priliki našel zdravnika namesto v bolnišnici v bližini bolnikov izven bolnišnice v oštariji. To mora vendar vsak priznati, da to ni bilo v redu, in vsa dežela bo hvaležna deželnemu odboru, ako bo odpravil take velike nedostatke, a liberalci so mnenja, da bi deželni odbor ne smel nadzorovati, kadar bi hotel, in seveda zdravniki, katerih dolžnost je biti v bolnišnici, bi bili lahko v oštariji. Ko je dr. Oražen rekel, da naj bi deželnega odbornika spremljal pri nadzoru zdravnik, mu je dr. Zajc opravičeno zaklical: »Če ga pa ni bilo notri!«

Dr. Zajc

je zahteval, da se blaznica uredi tako, da bo zadostovala 20 do 30 let. Prostora bi morala imeti vsaj za tisoč bolnikov. Za moderno blaznico bi potrebovali seveda kakih 8 milijonov kron. Na blaznici bi moralo biti več oddelkov. O tem naj deželni odbor premišlja. (Dr. Lampe: »Mi bomo že premišljevali, vi pa denar dajte!«) Glede zvišanja tarifov v bolnišnici naj se pa deželni odbor ozira na delavske bolniške zavode, ki bi bili jako obremenjeni, ako se tarifi povišajo. (Pritrjevanje.)

Prof. Jarc

izjavlja, da deželni odbor proučava vprašanje najdenišnice. Na napad dr. Oražna zaradi mojega nadzora v bolnišnici izjavljam: Na vplivnem shodu sem povedal, kako sem nadzoroval. Volivci so bili z menoj zadovoljni. Deželni odbor je konstatiral, da je bilo moje postopanje pravilno. Zdravnika pa o svoji inspekciji nisem mogel opozoriti, ker ga ni bilo v bolnišnici. (Dr. Šusteršič: »Čujte!« — Dr. Lampe: »V oštariji sedi, namesto da bi bil pri bolnikih!«) Uprava je sedaj v lepem redu. Gospodarimo varčno. Leta 1907 nas je veljala lekarna 54.000 K, a leta 1908 samo 34.000 K. (Čujte! Čujte!) Pri kurjavi se je prihranilo lani 8000 K. (Lep razloček!) Le hrana je več stala, vsled tega, ker so živila dražja. Gospod dr. Zajc je o blaznici lepo govoril, a mi smo revni. Deželni odbor je hvaležen za vsako pošteno kritiko, a upošteva naj se tudi naša dobra volja. (Pritrjevanje.) Proračun dobroteljskih zavodov se odobri.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Baron Bienert se je po dolgem odlašanju vendarle odločil, da porabi ugodnosti, ki mu jih je pripravil znani dr. Krekov predlog o izpremembi poslovnika, vsaj deloma za to, da pomaga tudi sam ustvariti v državnem zboru razmere, v katerih bo mogoče resno, koristno delo. Kar nenadoma je namignil nemškemu ministru Schreinerju

aj vložil prošnjo za odstop, ker mu napravljaja same sitnosti. Zadnji povod temu koraku ministrskega predsednika je bilo Schreinerjevo obnašanje o prihodnji zadnjega zasedanja češkega deželne zbornice. Tedaj je bil namreč pravnaprav on kriv, da so Nemci prepričali celo v zbornici, da si je bil poslan v Prago, da bi delal mir. Nemški svobododomiselniki vsled tega dogodka seveda kar noré. Wolf je celo predlagal, naj stopijo nemški svobododomiselniki poslanci v opozicijo proti Bienenrthu, toda ostali njegovi tovariši niso bili tega mnenja, ker vedo, da je njihovo število zlasti pri novem poslovniku preneznatno, da bi mogli s svojo opozicijo kaj doseči. Seveda je Schreinerjev padec šele nekaj, iz česar bi se dalo sklepati, da ima Bienenrth morda res dobro voljo, da stori s svoje strani, kar je dolžan storiti, da se vpeljejo v zbornici razmere, ki bodo dajale poročstvo za vedno parlamentarno delo. Glavne stranke so pokazale, da jim je res mnogo na takih razmerah, ker so se odpovedale pravici do obstrukcije, sedaj je treba da še vlada pokaže dobro voljo. Vlada potrebuje novih dohodkov, zato je nujno potrebno, da sprejme državni zbor njen finančni načrt. To pa ne gre brez zanesljive in trdne vladne večine, kar pa sedanja ni. Bienenrth vé dobro, da mu brez »Slovanske Enoté« ne bo mogoče sestaviti take večine. Zato je izzval Schreinerja, da malo ublaži isto nasprotje med seboj in »Enoto«. V tem je vsaj to doseženo, da je mogoče dogoslovanom in Čehom pogajati se z njim. Preudariti je pa treba, da sedita pri vladni mizi še dva moža, ki posebno vojita protislovanski vladni zistem, Hochenburger in Wrba. Glavna zahteva »Slovanske Enoté«, odprava protislovanske vlade, še ni izpolnjena, in dokler so v vladi še taki možje, ni pravobene gotovosti, da pridemo Slovani do svojih pravic. — Prva seja spomladnega zasedanja dne 24. februarja je bila čisto mirna. Volili so laškega in rusinskega podpredsednika. Izvoljena sta Lah Conci in Rusin Romančuk. Vlada je predložila nov uradniški službeni red. Na dnevnem redu je bilo prvo branje vladne predloge glede vojaških provinčev. Ker je bila razprava zelo kratka, je bilo prvo branje že v četrtek končano. Poslanec Grafenauer je vložil nujni predlog zaradi znanih škandalov na celovškem kolodvoru, ko so zapirali Slovence, če so zahtevali vojni listek v slovensčini, dr. Krek pa nujni predlog za pomoč vsled povodnji oškodovanim v kamniškem okraju. — V trambnem odseku se je poslanec Pišek toplo zavzemal za to, da bi vojna uprava jemala svoje potrebščine navadnost od kmetov, ne pa od prekupčev. Pododsek za socialno zavarovanje je obdelal do sedaj § 7. o socialnem zavarovanju. — Nemški liberalci, nacio-

OGRSKO.

ne 19. februarja je ustanovil Khuen Hedervary ob velikanski udeležbi novo

vladno stranko z velikanskim hrumom in šumom. Khuen je govoril bolj splošno o nekem zavarovanju narodnih gospodarskih koristi. Izjavil je, da zavzema sedaj prvo mesto volivna reforma, ki pa mora biti taka, da se ohrani mažarski narodni značaj države. Sumljiva je na vsak način ta volivna prenova, zlasti če pomislimo, da jo namerava izpeljati sedanja vlada s pomočjo svoje nove stranke, pri katere ustanovitvi je igral eno glavnih vlog zagrizeni nasprotnik splošne in enake volivne pravice, grof Tisza. Vse kaže, da so zadnji dogodki v mažarski politiki naperjeni proti splošni in enaki volivni pravici, ki bi pomedla nadvlado mažarskih plemenitašev in judov. Wekerle, ki je dal cesarju besedo, da izvede volivno reformo na podlagi splošne in enake volivne pravice, je padel. Njegov padec in imenovanje Khuena ni nič drugega, kot silno pretkana spletkamažarskih grofov, da se prepreči uvedba splošne in enake volivne pravice. Zato se Khuen v tem oziru ni nasproti cesarju nič zavezal. — Za nove volitve se Hedervary tudi prav pridno pripravljaja. Odstavil je že celo vrsto velikih županov, ki mu niso po volji, in jih namestil s svojimi pristaši. Prizadeva si tudi, da bi pridobil nemažarske narodnosti zase. Temu je tudi pripisovati, da je državni pravdnik umaknil tožbo proti slovaškemu župniku Hlinki, ki je ravno prišel iz zapora, kjer je prestal kaznen, na katero je bil obsojen radi svojega dela za svoj teptani narod. — Justh se hoče pri prihodnjih volitvah baje zvezati s socialnimi demokrati na podlagi splošne in enake volivne pravice. Kakor se vidi, misli med mažarskimi strankami samo še njegova naresen odpor proti Khuenovi vladi, vse druge so s Košutom vred zlezle pod klop pred novo vlado.

BOSANSKA USTAVA

je bila po dolgem času vendar enkrat proglašena dne 20. februarja. Deželni zbor bo imel 72 voljenih poslancev in 20 virilistov. Volivno pravico imajo vsi 24 let stari samosvoji Bošnjaki, kakor tudi vsi avstro-ogrski državljani v civilni in deželni službi in učitelji, ki stanujejo vsaj že eno leto stalno v enem kraju. Voljeni smejo biti vsi oni, ki imajo pravico voliti in so stari že 30 let. Izvzeti so civilni in železniški uradniki, učitelji in nastavljeni na javnih šolah. Voli se v treh kurijah: prva voli 18, druga 20, tretja 34 poslancev. Ker so mandati razdeljeni po veroizpovedi, dobe katoličani 16, pravoslavni 31, mohamedanci 24, judje enega poslanca. V prvi kuriji volijo mohamedanci, ki plačujejo vsaj 140 K zemljiškega davka; drugi, ki plačajo vsaj 140 K zemljiškega davka, lahko izbirajo med prvo in drugo kurijo, kjer volijo sicer oni, ki plačajo najmanj 500 K direktnih davkov in inteligenca. Ostali volivci volijo v tretji kuriji. Škandal je to, da je volitev v tretji kuriji javna, v ostalih dveh pa tajna. Virilistov ima vsako vero-

izpovedanje po pet, judje enega. Razun tega so virilisti še predsednik višjega sodišča, predsednik sarajevske odvetniške zbornice, predsednik sarajevske trgovske in obrtniške zbornice in sarajevski župan. Predsednika in dva podpredsednika deželnega zbora imenuje cesar vsako leto posebej tako, da so v predsedstvu vedno zastopani mohamedanci, pravoslavni in katoličani. Poslanci so voljeni na tri leta. Deželni zbor odločuje le o bosensko-hercegovskih zadevah, ne pa o skupnih, za katere sme voliti poseben odbor, ki stavi tozadevne predloge. Vladne predloge morata potrditi pred vložitvijo avstrijska in ogrska vlada. Obstrukcija je nemo-goča. Dieta znaša 15 K. Poslanci imajo sicer imuniteto, toda le za svoje govore v zbornici, časopisi so pa lahko zaplenjeni, če bi poročali kak govor iz zbornice, ki bi vladi ne bil všeč. — Sarajevski nadškof Stadler je prepovedal duhovnikom svoje škofije vstop v dr. Mandičevo »Narodno zajednico«.

Političen godec

Vesela je doba predpusta
prekmalu letos minila,
še marsikaka nevesta
bi lahko se bila možila.

Na Dunaju pred oltarjem
en tisoč parov je stalo —
da ne bi med njimi le mnogo
za „ja“ se svoj enkrat — kesalo —!

V Parizu je voda upala,
že skrajna bila je sila,
ker škode pet milijard že
povodenj je naredila.

Pač druga so leta noreli,
še v postu so vedno plesali,
a letos na pustno nedeljo
pa v vodi so se kopali.

Ker svet Boga zaničuje,
pa vendar nanj misliti mora,
zato ga Bog sam opominja,
prisili ga k temu — pokora.

Na krajih različnih na svetu
se zemlja zopet potresa —
še vedno Bog vlada nad nami,
le mislimo nanj, na nebesa!

V deželnem zboru na Kranjskem
so mnogo zakonov sklenili,
da kmalu po novih postavah
bi kmetje pomoči dobili!

Popreje storili zanj niso
ničesar leta in leta —
zdaj pa se je obrnilo,
ko zmagala stranka je kmeta.

Na Štajerskem pa je drugače — tam nemški Mišel kraljuje, a rod naš slovenski navajen je le, da tuju hlapčuje.

Zdaj pa so naši poslanci rožičke jim pokazali, „Pravico nam dajte,“ — so rekli, če ne, se boste kesali.

Ker tega pa niso hotele umeti nemške butice, domov je vlada poslala zagrizene nemške vse škrice.

Tam gori na severu Nemec ošabno se Čehom upira, ker nočejo Češke razbiti, deželni zbor obstruira.

Tam doli na Grškem bi kmalu se vojska strašna začela, ker vsaka država bi Kreto za svojo rada imela.

Na Laškem se strašna je zlobnost med mašo v Rimu zgodila, hudobna je roka duhovnu med vino strupa nalila.

Spriznili sta se državi zdaj Avstrija naša in Ruska, tako se ni treba nam bati, da začne krvava se muzka!

Na Ogrskem novi predsednik se zove grof Khuen-Hedervary, gotovo nesrečno Hrvaško spet vladali bodo Mažari.

Na Pruskem socialdemokrati velike so shode sklicali, in v boju za novo reformo kot bratje — so stražnike klali.

Na Srbskem so Jurija prince nazaj spet srečno dobili, ko komaj so ga ministri iz mesta za en čas spodili.

Na morju širokem so ladje pogoltnili grozni viharji, vtonilo je mnogo ljudi že in z njimi pa — tudi — denarji.

Tako se na svetu vse meša, sovraštvo preveč le kraljuje, zato pa z nadlogami Stvarnik pogosto ljudi obiskuje!

Iverl.

Malokomu pride samo po sebi na misel, da imajo tudi drugi zaslugе.

Sinekura. »Kaj pa je to sinekura?« — »Ali ne znaš toliko latinščine? Sinekura se pravi: brez skrbi; torej služba, kjer nima človek nič drugega opraviti, kakor da nič ne dela; ali pa, kakor pravijo liberalci: Korito, iz katerega zastonj žre!«

LISTEK

Skrivnost najdenke.

Povest. — Spisal Reimmichl.

(Dalje.)

Lokarja je spreletela sladka groza in malo, da ji ni segel v roko ter jo prosil sprave in odpuščenja. Toda ko je ugledal vnovič njeno resno obličje, njeno gosposko obleko in njeno sijajno razkošje, mu ni hotela beseda iz grla. Prevelika je bila stanovska razlika, ki ju je zdaj ločila, preglobok prepad, da bi se vrnila drug k drugemu. Zato je rajši umolknil in mislil o svoji nesreči, ki mu je zdaj kakor mračen obup čimdalje trdnjeje oklepala srce. Slednjič je žena prekinila molk, rekoč:

»Sicer pa čemu spravljati na dan staro povest? Kar je bilo, je bilo in že zdavnaj sem se otresla vseh neprijetnih spominov... Zares ne vem, čemu si pravzaprav prišel semkaj in katere so tiste pravice, ki jih terjaš...«

»Dà, svete pravice so!« je odgovoril Lokar odločno.

»Saj pravim, da sva se o vsem že pobotala ob ločitvi.«

»Če nimam druge pravice, imam vsaj pravico do svojega otroka...« je dejal mož skoraj srdito.

»Kako to?« se je začudila grofica, neljubo presenečena. »Bila sem uverjena, da si se odpovedal tudi tej pravici!«

»Rad bi vedel, kdaj in kako! Ta bi bila lepa! Da sploh moreš misliti kaj takega!«

»Opozorila sem te tedaj med drugim tudi na to, pa ti še mar ni bilo... To se pravi odpovedati...«

»Odpovedati?« je zagrmel mož, »nikdar in nikoli!«

»Nemara boš zopet prišel s tožarenjem... Naš zagovornik je dejal, da je otrok moj in nima nihče pravice do njega. Moj oče ga ljubi kakor svojega in ga ne izroči nikomur.«

Lokar je jezno stisnil ustnice in pobledel. Uvidel je, da z grdo ne opravi ničesar in je zato rekel dokaj prijazneje:

»Tilka — grofica Marietta — ti živiš tukaj v sreči in veselju, imaš očeta, imaš dete. Jaz pa životarim žalosten, osamljen in zapuščen in nimam na vsem božjem svetu sorodne duše... Saj ne terjam otroka za vselej, dosti mi je, da ga vidim le enkrat, da ga le enkrat držim v naročju... Te tolažbe mi pač ne boš odbila.«

Na Tilkinih očeh in ustnah je zasijala vesela, zmagovalna zadovoljnost. Delala se je še zmerom resno in je odgovorila milostno:

»Ne, tako kruta nočem biti! Če že ne moreš prestati brez otroka, ti ga prinese služkinja semkaj, da se ga nagle-

daš. Potem mi ga zopet pošlješ nazaj. — Srečno!«

Zena se je dvignila in odhajala proti vratom. Ko je stopila na prag, je planil Lokar kvišku in viknil proseče:

»Tilka — Marietta — prosim te, prinesi mi rajša sama dete... Pred tujo osebo bi se sramoval in bi se ne upal otročiča iz srca pobožati...« Prosil je tako udano in ljubeče, a vendar tako resno.

Grofica se je ozrla in stopila korak proti mizi. Nato je nekaj hipov pomišljala in rekla naposled z drhtečim glasom:

»Naj bo! Pojdi z menoj!«

Peljala ga je po marmornatih stopnicah in širokem, mehko pregrnjenem hodniku. Na koncu hodnika je odprla vrata in stopila sta v majhno, dehtečo sobico, ki je bila opremljena z bogatimi in blestečimi pohištvi. Lokar je spoznal, da se nahaja v sobi svoje žene. Zdrznil se je natiroma ob tolikem blešku in razkošju, kakoršnega še ni videl v svojem življenju. Grofica mu je ponudila mehek naslonjač ter je izginila skozi srednja vrata v drugo sobo. Lokar je moral zopet čakati, njegovo razburjenje je rastlo od minute do minute. Tedaj je zašumelo v drugi sobi svilnato krilo, bližali so se lahni koraki in med vrati se je prikazala grofica z višnjevo blazino v naročju. Stopila je bližje, položila blazino na mizo in rekla možu, opazivša napeto pričakovanje:

»Tukaj je otrok, pa se ga naglej!

Mož je šinil kvišku in nekaj časa nemo strmel v zalega dečka. Tako nežnega in tako čudovito ljubkega otročiča še ni videl svoje žive dni. Oh, ti plavi svilnati kodrčki, te velike, rjave oči, kakor bi zrla iz njih nebesa... Počasi se je sklonil do dečeta in ga vroče poljubil na čelo. Deček pri tem ni kazal niti najmanjše bojazljivosti; začel se je srčno smejati in je razposajeno božal s svojima ročicama očeta po obrazu. Nemara se mu je zdelo, da ima pred seboj dedka.

»O otrok, moj srčkani sinko!« je zahripal mož in položil svojo glavo na njegove nežne prsi in bridko zaplakal.

Zena se je obrnila stran, stopila k oknu in se ozrla po vrtu. Otroku pa ni bilo po volji, da ga je mati zapustila, in je začel jokati na vse grlo. Mati se je vrnila in dejala nenavadno ljubeznjivo:

»Toži se mu, neboljlenčku — sicer bi ne jokal. Čakaj, da ga nesem spat in ga potolažim! Potem ga boš lahko pogledal še enkrat!«

Mož je zopet poljubil dečka na čelo in lice ter ga naglo pokrižal s svetimi križem na čelu, ustnah in prsih. Pri tem se je dotaknila njegova roka ženinine roke. Čutil je, kako je zatrepetala žena in kako je njemu samemu šinila kri v lica in senca. Zena je odnesla otroka in Lokar je moral zopet čakati dalj kakor četrte ure. Ko se je vrnila, je sedel mož ob miznem vogalu in si z dlanjo zakrival obličje. Zdelo se je, da

Čaka grofica njegove besede, toda ko je mož le molčal in se ni ganil z mesta, je sedla tik njega in se ozrla nanj, rekoč: »Lokar!«

Kakor bi ga bil pičil gad, tako je planil mož pokonci pri tej besedi. »Lokarja« ga je imenovala — svojega moža! Niti slutila ni, kako ga je zaskočilo v srcu tako nazivanje. Kakor bi imela pred seboj tujca, o katerem ne vé od kod in kaj.

»Lokar!« je rekla žena vnovič.

»Tilka«, je prosil mož, »Marietta, oh, ne imenuj me več tako!«

»Kako vendar? Saj ne vem drugače...«

»Tako, kakor si me imenovala in klicala nekdanj!«

»Veš, da ne morem, dokler so nagine stvari tako zasukane... Ko bi ne bil tako neusmiljeno porušil vezi, ki so nekdanj družila najina srca v zadovoljstvu in sreči, bi bilo še zdaj vse dobro...«

»Da, vem, da sem kriv sam in moja zaslepljenost; ali tega ne veš, kako me je to bolelo, koliko sem ta čas pretrpel zaradi tebe.«

»Misliš, da sem bila jaz vesela in srečna, če si bil ti nesrečen...?«

Tu sta zopet oba umolknila. Mož je zrl vanjo s prosečimi očmi, žena pa je povsila trepalnice in vrtila prstan, ki ga je še vedno nosila na roki. Nato je rekla prisiljeno:

»Prav posebno nesrečnega se nisi mogel čutiti, ko si se tako pozno spomnil mene.«

»Ti me žališ, Tilka! Niti za trenutek nisem nate pozabil, noč in dan si bila edina moja misel!« je zatrjeval mož slovesno.

»Jaz nisem nikoli tega opazila! Dalj kakor leto živiva ločena, pa čujem danes šele prvič o tebi.«

»Tilka, nisem si upal semkaj!«

»Ni res! Tvoj nesrečni ponos ti ni pustil.«

»Saj ne tajim, da me tvoje zaničevanje in preziranje ni bolelo.«

»A tako? Čakal si, da bi bila prišla prosit tvoje milosti kakor skesana grešnica.«

»Jaz bi bil prišel sam prosit, če bi me bila ti tupatam vsaj po strani milostno pogledala.«

»Kdaj pa naj bi bila storila to, ko se danes vidiva šele prvič?«

»Dobro se spominjaš, ko si se lansko jesen z očetom peljala mimo gostilne »Pri zvezdi«. Vse ljudi si prijazno pozdravljala, le ko si ugledala mene, si se naglo ozrla stran in se pomilovalno nasmehnila.«

»Tu si se pa pošteno varal. Verjemi mi, da te sploh opazila nisem.«

»Tako? Še opazila ne? In mene je ta dogodek tako potrl, da sem trpel zaradi njega tedne in tedne... Kaj pa tisto pismo in denar?«

»Kakšno pismo? Kateri denar?«

(Konec prihodnjic.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Dr. Lueger na smrt bolan. Slavni dunajski župan, nedosegljivi voditelj krščanskosocialne stranke v državnem zboru, veliki ljudski probuditelj, najpopularnejši mož v Avstriji, leži na smrtni postelji. Ko pridejo te vrstice v roke naših naročnikov, bo najbrž že nehalo biti srce tega izrednega moža. Sedaj, ko se mu neizprosna smrt bliža, se šele prav vidi, kako veljaven in kako priljubljen je bil. Od cesarja pa do zadnjega Dunajčana, od sv. očeta pa do poslednjega krščansko mislečega Avstrijca, vse se zanima za nevarni položaj velikega bolnika. Cel Dunaj zanima samo ena stvar: Kako je z dr. Luegerjem? V prihodnji številki kaj več o tem možu, ki je mogočno vplival na probujo krščanskega ljudstva v Avstriji.

Mladeniški tečaji, katere prireja Zveza telovadnih odsekov in krščanskosocialna zveza po deželi, silno bodo liberalce. Vso skrb hočejo liberalci naenkrat obrniti na mladinu. Da mladeniški tečaji niso liberalcem všeč, je povsem umevno, liberalna jeza prav nič ne škoduje. Tečaji bodo vplivali izobraževalno na slovensko mladino, ki že sedaj ve, kje ima prave prijatelje. Še bolj kot so že sedaj, bodo osamljeni ostali liberalci. Krščanskim starišem pa svetujemo, pošiljajte tečajem svoje sinove, da se izobražujejo.

Liberalci se pero v »Narodu«. Ker se meščani ljubljanski večkrat pritožujejo v listih proti gospodarstvu mestnega zastopa ljubljanskega, so liberalci vsi iz sebe. V »Narodu« gromadijo hvalo županu Hribarju, bahaajo se, koliko so storili za mesto, a Ljubljanci ne vedo za drugo povzdigo, kot za povzdigo ob-

činskih doklad in dolgov. Malo tolažbe za davkoplačevalce.

Nemško zvezo s S. L. S. iščejo liberalci zopet v trgovski zbornici. Kakšna zveza S. L. S. z Nemci je pa v resnici, se razvidi iz dejstva, da so pri zadnji seji v trgovski zbornici glasovali vsi slovenski liberalci za Nemca Pamerja, in prav tako so volili vsi Nemci za predsednika zbornice slovenskega liberalca Lenarčiča.

Ime družbe sv. Cirila in Metoda ni kaj prijetno liberalcem. Zato liberalni »Narodni dnevnik« svetuje, naj bi izpremenila družba ime v »Slovenska šolska matica«, ustanovilo pa bi se društvo sv. Cirila in Metoda, katerega društva namen bi bil, stremeti po ureditvi slovenskega jezika kot obrednega jezika v cerkvi. Smešno, da se liberalci ravno toliko ukvarjajo z cerkvenimi vprašanji, ki pa sami v resnici ne marajo za cerkev. Naj bi bil slovenski ali pa katerikoli jezik v cerkvi, liberalcem bi bil pač vseeno tuj jezik, ker bi ga v cerkvi slušati ne marali.

V Ameriko se je odpeljal dne 23. februarja preko Ljubljane 20 Hrvatov in 14 Makedoncev, 24. februarja pa 7 Slovencev in 40 Makedoncev.

Izpred sodišča. Leopold Perne v Javorju je imel v nezaklenjeni skrinji med obleko tri dinamitne patrone. Obsojen je bil na deset dni zapor. — Janez Adamič v Sajovčah je v gostilni napadel Matijo Gorjanca, ga suval in telesno poškodoval. Obsojen je na sedem mesecev težke ječe in mora povrniti napadencu 26 kron za toženje, 500 kron pa za bolečine. — Berača Franceta Pušnika je v Ljubljani stražnik aretiraral ra-

di beračenja. Pušnik pa se je zaletel v stražnika in mu grozil, da se bode maščeval nad njim, ko bo prost. Kljub zagovarjanju, da je bil popolnoma pijan, bo sedel osem mesecev v ječi.

Drzen rop. Dne 18. januarja sta ropala dva neznana storilca pri Novem mestu Janeza Rožiča za 750 kron. Dne 10. februarja pa sta zopet napadla v St. Jurju ob južni železnici posestnika Miha Sketa, ki je ravno preje prodal vole za 1000 kron. Eden je nastavljal Sketu na prsa samokres in zahteval, naj se pusti preiskati, češ, da je Sket našel listino z večjo svoto denarja, katero je on zgubil. Sket je moral sezuti škornje, listino pa izročiti. S škornjami in listino z denarjem sta zločinca pobegnili, Sketa pa pustila bosega v snegu. Sumi, da sta zločinca iz Istre ali iz Trsta.

† **Anton Erjavec.** Umrl je v Velikem Lošnju dne 24. februarja mladi duhovnik Anton Erjavec. Pokojnik je bil doma iz Broda pri St. Vidu nad Ljubljano. Bil je posvečen v mašnika lansko leto ter nastavljen kot kaplan v Žužemberku. Že v bogoslovnem semenišču je bolehal na pljučni bolezen, ki ga je v tujini, kamor je šel iskat zdravja, spravila v večnost. Bil je kot bogoslovec jako marljiv sotrudnik »Domoljuba«, ker je pisal zanj veleznanimive listke. Naj v miru počiva!

Novo gimnazijsko poslopje bodo pričeli spomladi graditi v Novem mestu. Novo poslopje je tej šoli res potrebno, kajti poslopje, v katerem se nahajajo sedaj srednje šole, je tako slabo, da bi se prav nič ne čudili, ko bi se enkrat med poukom poslopje podrla.

Odlikovanje. Iz višnjegorske okolice se nam piše: Občinski zastop občine Dednidl je imenoval č. g. župnika Konrada Teksterja za častnega občana v priznanje njegovih zaslug za občino in v priznanje njegove požrtvovalnosti in plodonosnega delovanja za ljudstvo.

Iz duhovske službe. Nastavljen je kot kaplan v Zužemberku na mestu † g. Antona Erjavca č. g. Rihard Zajc.

Protialkoholno gibanje. Pri roditeljskem sestanku na II. državni gimnaziji je predaval preč. g. Janez Kalan o veliki škodi, ki jo povzroča alkohol v opojnih pijačah posameznikom, deželi in celemu narodu. Sestanka se je udeležilo dijaštvo v obilnem številu. Zelo umestno je bilo predavanje, saj je znano, da je neštevilnim dijakom že nesrečni alkohol zagrenil življenje in uničil eksistenco. Da bi taka predavanja tudi rodila zaželjenega sadu!

Učiteljske vesti. V Trziču sta nastavljeni začasni učiteljici gđe. M. Fajdiga in Gizela Sedlak. Na Skaručini je podeljeno začasno vodstvo šole učiteljevi vdovi Jerici Zebre. Učiteljica Ivana Simčič izstopi iz šolske službe.

Star rimski denar. Ko so kopali te dni v Ljubljani temelj za novo obrtno šolo, so zadeli delavci na lonce, v katerem je bilo mnogo zlatnikov in srebrnikov iz rimskih časov. Zlatniki so prav dobro ohranjeni in izgledajo kakor novi. Napis imajo »Victoria Romanorum«, ki se pravi po naše »Zmaga Rimljanov«.

Promocija. Promoviran je bil na graški univerzi doktorjem prava gosp. Rok Jesenko, starešina »Zarje«, na dunajski univerzi pa je bil promoviran g. Ignacij Malnerič, odvetniški kandidat.

Najden mrlič. V dolini pod pokopališčem v Tunjicah pri Kamniku so našli mrtvo že razpadajoče moško truplo.

Mašniško posvečenje. Dne 25. februarja je posvetil v svoji hišni kapelici prevzvišeni gospod knezoškof v mašnika č. g. Jakoba Kotnika.

Našlo se je nekaj denarja dne 19. septembra 1909 v cerkvi v Mavčičah. Shranjen je ta denar pri Žihernu v Mavčičah. Izgubitelj naj se tam oglasi.

Okrožnica deželnega odbora. Deželni odbor je poslal vsem županstvom na Kranjskem sledečo okrožnico: Po obstoječih predpisih mora imeti bolnik, ako se ga hoče oddati v deželno blaznico, zdravniški popis bolezni, da v resnici potrebuje zdravljenja v zavodu. Večkrat pa se pripeti, da pripeljejo bolnika brez bolniškega spričevala, vsled česar nastanejo nepravilnosti. — Da se to v bodoče ne bo več dogajalo, se županstvu naroča, da to na običajen način javno razglasi, v danih posameznih slučajih, ki pridejo županstvu na vednost, pa prizadete stranke še posebej opozori na omenjeni predpis.

Trtni les za krmo. Zmlet enoletni trtni les (lesni zdrob) je tečna in redilna hrana za živino, ker ima skoraj dve tretjini redilne moči dobrega sena. Da se tudi pri nas na Kranjskem vpelje

krmljenje živine z lesnim zdrobom, je c. kr. kmetijsko ministrstvo brezplačno postavilo dvanajst strojev za mletje trtnega lesa, katerih se lahko vinogradniki proti majhni odškodnini poslužijo. Ti stroji so postavljeni: a) v krškem glavarstvu: 1. pri graščini grofa Barba na Dobu pri St. Rupertu (parna gonilna moč); 2. pri A. Kovačiču v Krški vasi št. 36, občina Cerklje (vodna moč); 3. pri J. Pungercarju v Raduleh št. 19, občina Bučka (vodna moč); 4. pri J. Kušlanu v St. Jerneju, občina St. Jernej (vodna moč). b) v novomeškem glavarstvu: 5. pri kmetijski šoli na Grmu (živalska gonilna moč); 6. pri Flor. Zorku v Družinski vasi, občina Bela cerkev (vodna moč). c) V črnomaljskem glavarstvu: 7. pri A. Rajmarju za vinarsko zadružno v Metliki (živalska gonilna moč); 8. pri J. Šusteršiču v Semiču (živalska gonilna moč); 9. pri J. Klobučarju v Dobilicah (živalska gonilna moč). d) V postojnskem glavarstvu: 10. pri I. Kopatinu v St. Vidu pri Vipavi (vodna gonilna moč); 11. pri županstvu v Budanjah (živalska gonilna moč); 12. pri L. Deklevi v Bujah, občina Košana (vodna gonilna moč). — Zdaj, ko se je reznja v vinogradih že pričela, opozarjam gospodarje, da naj ne mečejo trtnega rezja (reznine) stran, ampak naj jo skušajo zmletu pokrmiti. Na ta način prihranijo na drugi krmi in pridelajo večjo množino gnoja, ki je zlasti za vinograde zelo dober. — B. S k a l i c k ý.

Gorenjske novice

g Iz Križa pri Trziču. Križka občina je zelo obširna. Obsega križko župnijo razen Bistrice in župnijo Duplje. Za občinsko gospodarstvo pa ni videti nobenega zanimanja. Največ odbornikov je gostilničarjev. Tudi župan je gostilničar. Nihče se ne zanima za proračun ali občinske račune. Koliko se dá nagrade županu, koliko plače občinskemu tajniku, ki biva v Trziču in le katerekrat med tednom pride uradovat, koliko se plača za občinska pota na leto in druge občinske potrebe. Kdo se zmeni za to? — Župan mora biti vesel, če se občani brigajo za občinsko gospodarstvo. Naš župan pa menda misli, naj ostane pri starem. Kaj sklepa občinski odbor, naj ne briga nikogar drugega. Tako pač moramo misliti, ker župan noče pokazati niti zapisnika občinskih sej, če ga kak občan želi videti. Ali morda ne? Neki občan se je zanimal za zadnjo občinsko sejo. Rad bi bil izvedel, kaj so možje pri seji sklepali in sklenili. Prosil je župana, naj mu pokaže zapisnik občinske seje. Župan pa mu ni hotel zapisnika pokazati. Take-mu županovanju mora biti konec. Gospod župan, vzemite v roke občinski red in berite § 48., pa veseli bodite, da se kdo zanima za vaše seje. Utegne se

zgoditi, da bomo prišli celo k sejam poslušat kako in kaj delate za blagor občine. Da nam ne boste pokazali vraf, gospod župan, kmalu enkrat preberite § 47. občinskega reda. — Veselo gibanje se kaže v župniji. Katoliško izobraževalno društvo je na Svečnico priredilo predstavo »Repoštev«. Društvena dvorana je bila polna. Igralci so dobro igrali, med dejanji je pevski zbor veselo prepeval in delal kratek čas. — »Bogoljubov« prihaja v župnijo 72, »Domoljubov« 70, družba sv. Mohorja šteje letos 171 članov. Tamburaški zbor vrlo napreduje.

g Iz Šenčurja. Naše občinske volitve bodo v kratkem razpisane. Možje volivci! Zadnjikrat Vas opominjamo, da gotovo zastavite vse svoje moči, da zmaga naša Slovenska Ljudska Stranka nasproti staremu, nazadnjaškemu občinskemu odboru, ki je obstajal dosedaj iz večine liberalcev. Zadnji čas je, da se dvignete po posameznih vaseh enoglasno proti zasramovanju in preziranjju naših mož. Da pa kdo od sedanjih županovih čestilcev ne bo še kaj dvomil, ali bi volil z nami ali ne, mu povemo še to, kar smo izvedeli iz zanesljive strani, to namreč, da Matevž Barle vseeno ne bo več župan, če tudi zmagajo liberalci, ampak v tem slučaju namerava novi liberalni odbor voliti nekoga drugega za župana, ki pa niti v Lužah ne bo. Torej se jako motijo oni, ki drže z liberalci samo zaradi Arneža. Pozor torej! Delajte, da zmaga naša Slovenska Ljudska Stranka!

g Iz Šenčurja. Občinske volitve za občino Šenčur bodo po sledečem redu: za podobčine v četrtek, dne 10. sušca, in sicer: za Luže ob 8., za Velesovo ob 9., za Tupaliče ob 10. uri dopoldne, za Olševek ob 3., za Šenčur ob 5. popoldne. Volitve za III. razred bodo v petek, 11. sušca od 9. dopoldne do 2. popoldne; za II. razred v soboto, 12. sušca od 9. do 10. dopoldne; za I. razred v soboto, 12. sušca od 11. do 12. dopoldne. Volivci Slovenske Ljudske Stranke! ne dajte se motiti nikomur, idite ob določenih dneh vsi na volišče, zmaga je zagotovljena! Volivne listke dobite na volišču!

g Iz moravške doline. Ogenj. Nedavno je zgorel posestniku Učakarju, po domače Erjavšču, lep kozolec. Ogenj mu je uničil tudi vse seno in slamo. Škode ima, kot se čuje, do 2000 kron, a zavarovan ni bil za veliko svoto. Požarna bramba v Moravčah je bila kmalu obveščena o ognju in hitela na pomoč. Rišče in res dobro vršila svojo dolžnost, a tudi sosedje so požrtvovalno delali. — Tifus. Nedavno smo poročali, da se je oglašil v moravški dolini tifus in je zahteval dve mladi žrtvi. Nekaj časa je bil mir, sedaj pa, kot čujemo, isti zopeč razsaja okrog Vrhpolja. Naselili se je v vasi Dvorje. Opozarjamo okoličane, naj se ogibljuje hiš, kjer gospodari ta silno nalezljiva bolezen. — Liberalci vsiljujejo na vse pretege svojo najnovejšo kunjo, ki sliči na ime »Slovenski Dom«. Kot čujemo, so ta smrdljivi list dobili tudi naši somišljeniki, naročili ga seve

niso, a nazaj ga pa tudi niso poslali. Moravčani in okoličani, poslušajte nasvet novičarja: Kdor ima list »Slovenski Dom«, pa ga do danes ni nazaj poslal, naj pošlje ali vse številke ali pa vsaj zadnje nazaj in naj zapiše na zavoj v katerega je list zavil: »Nazaj, se ne sprejme!« Ne mislite, da vam ne bo treba lista plačati, izgovor: saj ga nisem naročil, nič ne velja. Kdor lista ne pošlje nazaj, ga ima upravištvo za naročnika, akoravno lista še ni plačal! Ta list ne spada pod pošteno kmečko streho! — V prodani Malovi hiši v Pečah je novi posestnik zopet otvoril gostilno in dal v najem prodajalno. Menda se bo ondi zopet naselil i poštni nabiralnik. Zadnji veliki sneg je podrl hlev gospodu župniku v Pečah, streho mu je odtrgal, sicer je pa sneg odkril še par drugih hlevov, bilo ga je precej, a je prav te dni odlazil.

g Bled. Dne 28. marca t. l. priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadrugne bolniške blagajne na Bledu, Mlino št. 3. Nsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismo prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katera je koleka prosta. Prošnjo ima podpisati tudi učni mojster in se mora najpozneje do 20. marca t. l. doposlati. — Vajenci, kateri so člani obrtne zadruge na Bledu vplačajo obenem s prošnjo znesek 5 K kot pristojbino, vajenci od mojstrov, kateri niso člani zadruge, pa imajo vpsolati 12 K kot pristojbino za preizkušnjo. Tudi obrtni pomočniki, kateri še nimajo te preizkušnje in imajo že učno spričevalo, se sprejmejo k preizkušnji. V tem slučaju so pristojbine enake ter se ima učno spričevalo prošnji priložiti. Ta preizkušnja je za vsakega rokodelca zaradi tega potrebna, ker brez te svoj čas ne dobi obrtni list za samostojnost mojstra, brez ozira na to, ali se je učenec učil v takem kraju, kjer obstoji obrtna zadruga ali ne. Ako je bil učenec dolžan obiskovati obrtno šolo, priložiti se ima prošnji tudi spričevalo obrtne šole. — Bled, 25. februarja 1910. Obrtna zadruga za blejsko okolico in Bohinj na Bledu.

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Po koj blagi duši! Naš rojak č. g. Anton Erjavec, kaplan v Žužemberku in večleten priden sotrudnik »Domoljuba« je preteklo sredo 23. februarja na otoku Lošinj umrl. Šel je tje dol iskat zdravja, pa je našel smrt. Njegov prijatelj in rojak nam je obljubil, da bo nekaj več napisal o pridnem in delavnem pokojnem g. Antonu, zato tu omenjamo le še to, da je mrtvaško opravilo ob azistenci osem duhovnikov pretekli ponedeljek v št. Vidu opravil sošolec pokojnega, g. Fr. Zabret, kaplan na Bledu. — Dve materi se imenuje igra, ki jo bodo dekleta iz Marjine družbe vprizorile prihodnjo nedeljo ob pol 4. uri popoldne. Igra je vzpodbudna posebno za matere in dekleta, zato so te prav posebno povabljenе. — Hranilnica in posojil-

nica kaže letos velik napredek. V prvih dveh mesecih se je vložilo 41.900 K, posojil se je pa dalo 37.000 kron, vsega prometa ima že 180.000 K. Zdi se nam potrebno opozarjati, da naj se stranke držijo uradnih ur. Vhod v hranilnico ni več iz ceste, marveč sedaj čez dvorišče toliko časa, da se popravijo glavna vežna vrata, skozi katera bo potem edini vhod v župni urad in v hranilnico in posojilnico.

g Iz Tržiča. Preizkušnja za čevlarske pomočnike v Tržiču se vrši dne 13. sušca, preizkuševalno delo je narediti dne 7. sušca. Pojasnila daje radovaljno zadrugni načelnik. — Zadruga čevlarskih mojstrov v Tržiču.

g Iz selške doline. Občni zbor katol. slov. izobraževalnega društva v Železnikih bo v nedeljo, dne 6. marca, ob 4. uri popoldne. Občni zbor bo združen s predavanjem. Somišljeniki! Pridite v polnem številu! — Mačjo godbo so napravili dne 27. januarja t. l. železniškemu županu liberalno-sokolski in-telegenti. Bili so našemljeni, da bi jih župan ne spoznal. Župan je naznanil vso stvar železniškemu orožništvu. Pa kaj je odgovoril g. železniški vahtmajster? Rekel je: »To ne spada v naše področje! Naj župan sam preiskuje.« Ali je to res? Nam so znani slučaji, ko so orožniki take reči preiskavali. Ali je res sedaj drugače? — Železniški gostilničarji so si dovolili pusto šalo. Napravili so par pijančkov in jim plačali baje 12 kron, da so nesli ponoči leseno cerkvico na Češnjico, da bi se tam ponorčevali iz Češnjčanov, ker nameravajo zidati novo cerkev. Cerkvica je bila že malo v slabem stanu, zlasti zvonik je bil na razpadu, zato ga je popravil popred železniški mizar in pokončevalc alkohola Gabrijel Demšar. Potem so pa nesli cerkvico na Češnjico. Glejte, Češnjčani, kako se železniški oštirji iz vas norčujejo! Zato pa glejte, da se boste korenito maščevali in še naprej nosili svoje kronce v njihove gostilne. — Sokolski kokliji so, kakor slišimo, podložili jajca pri Strojevcu v Zalem logu. Koklja bo legla dva meseca. In čez dva meseca, ko pride novi g. župnik v Zali log, bodo sokoli že toliko, da bodo imeli kremplje in kljun. Zares, lepo se dela za edinstvo in fari! Pa pravijo liberalci, da se pri njih zlepa vse doseže. Sedanji g. župnik gotovo dela zlepa. In ta »zlepa« je rodil sokolsko gnezdo. — Neki železniški liberalci in trgovci se je izjavil: Liberalec sem, največji med vsemi, pa imam vendar že jutraj ob 9. uri polno denarja od »klerikalcev«. Vprašamo: Ali se res ne bi moglo temu liberalnemu bahaškemu in predrznemu petelinu malo odpiliti liberalne ostroge, ki se tako grdo norčuje iz ljudske duše? — Selška učiteljica gospodična Ema Peče je odšla na Moravsko v Brno v gospodinjstvo šolo, kamor jo je poslal deželni odbor, ki jo nastavi potem kot voditeljico naših gospodinjstev tečajev. Prav pripraven je naš kraj za take tečaje, kar smo se prepričali predlansko zimo, ko je g. Mici Logar priredila

pozimi vsak četrtek z 10 tukajšnjimi dekleta mali kuhinjski tečaj v našem župnišču. Prav vsa dekleta in posebno še starši so bili zelo zadovoljni s tem poskusnim, sicer kratkim gospodinjstvom tečajem. Gdčno. Emo bodo težko pogrešali ne le naši šolski otroci, katerim je bila vedno kakor dobra mamica, ampak tudi naše izobraževalno društvo, katerega zvesta sotrudnica, zlasti pri igrah je bila že izpočetka. Takih učiteljic nam dajte in naš kmet bode šoli zaupal in jo ljubil. — Nekateri Dražgošani in Železnikarji zahtevajo, da se jim razdeli najemnina od selškega občinskega lova, ki znaša na leto 1200 kron. Selški občinski odbor se je pa domenil, da tisti dan, ko se ima razdeliti občinskega lova najemnina Železnikarjem in dražgoškim liberalcem, od tistega dne nadalje je prepovedano beračenje po celi selški občini. Mi pravimo: Prav tako, zob za zob! — Koliko bodo dobili Železnikarji od lova? Le po pet vinarjev od joha sveta. Vsakdo se bode moral izkazati pri županstvu s posebnim listom, nato šele bodo moglo dobiti lovščino, sveda vse na račun in stroške tistih, ki bodo zahtevali. — Občinske naklade bo treba potem zvišati za izplačano vsoto od lovščine. Če bodo železniški reveži s takim postopanjem od strani železniških liberalcev in glavnega zakotnega hujskača Štupice, zadovoljni, je drugo vprašanje. Selška občina bode vsekako veliko na boljšem. Udarjeni bodo razni obrtniki, ki bodo plačevali večje davke.

g Na Rovih je bil 22. t. m. izvoljen za župana g. Alojzij Jerman. Svetovalcema pa g. Peter Svetlin in g. Janez Rodè-Kordin. Razume se, da so tudi v občinskem odboru samo vneti pristaši S. L. S. — Jelen — korenjaški rogač — se prikazuje po zagoriških in dolenskih njivah v rovski okolici. Priklatil se je čez Palovče.

g Iz Smlednika. Neizprosna smrt je kruto udarila Martnakovo rodbino v Zbiljah. Mlada gospodinja, komaj tri leta omožena, je morala za vselej zaspiti. Spoštovani rodbini naše sožalje v bridkih urah!

g Iz Dražgoš. V Dražgošah je preteklo nedeljo priredil naš poslanec Fr. Demšar shod. Razpravljal je najprej o razmerah glede gozdnih delavcev, kateri imajo delo v državnih gozdih; naj bi se zaradi tega tudi smatrali kot državni delavci. Dalje opozarja na praktične potrebe v selški dolini, da dohiva največ dohodkov od lesoreje in živinoreje; slednja naj se povzdigne s tem, da se ohrani le najlepša goveja živina za plemo in naj se dá v poletnem času na planinske pašnike, v katerem smislu deluje že onodna živinorejska zadruga. Pri tem pa se več navzočih potegne tudi zato, da se izposluje dovoljenje, da bi se zamogli ljudje zopet s kozorejo pečati, ker nekateri prostori niso za drugo pašo kakor za koze. — Tudi se vzame v pretres pot iz Rudna v Dražgoše, katera že kar vpije po pravilu; sklene se, da se vse potrebno

ukrene v ta namen in zadeva spravi v bolj gibčne roke. — Ko predsednik shoda, domači župnik, še omeni, kako vzorna gospodarstva je videl po svetu, se udeleženci, kateri so tri ure s pozornostjo sledili razpravam, razidejo z zavestjo, da ta prijateljsko podana navodila hočejo tudi izvajati.

g Iz Stare Loke. Volitve za občinski odbor, ki so bile ustavljene zaradi obilnega snega, bodo zopet meseca suša, in sicer 10. in 11., vselej zjutraj ob 8. uri. Prvi dan voli tretji, drugi dan drugi in prvi razred. Može, na volišče!

g Gorje-Bled. Kakor lansko leto, se bo tudi letos oddajalo delo v eraričnih gozdih potem dražbe domačim podjetnikom. A tu je treba premisleka. V interesu nas vseh je, da erar dá od dela vsaj toliko, da bi oni, ki ga prevzamejo, ne imeli škode. Erar je tudi pripravljen toliko dati, zato je pa dražba. To smo tudi videli pri lanskim dražbi pri Bohinjcih. A ta naša nevoščljivost sama je kriva, da ne dá. Sami odbijamo roko, ki se nam ponuja. To je vendar škoda, če dobri lovci pobijajo vrane, med tem ko golobje lete mimo njih. Nekaj naj bi si vsakdo zapomnil: pri vsaki pogodbi je treba previdnosti, ali vsaj pameti!

g Posavske vesti. Kmetijski tečaj na Ježici pri Ljubljani se je od dne 20. do dne 23. februarja izvršil v šolskih prostorih ob mnogobrojni udeležbi na splošno zadovoljnost. Živino-zdravniško predavanje, ki je po neprijetni pomoti izostalo, se nadomesti pozneje. Ljudska hvala gg. predavateljem in deželnemu odboru! Ljudstvo že žanje, kar so predavatelji sejali. Hitro, kaj ne? — Knjigovodski tečaj za mladeniče izobraževalnega društva je prišel v nedeljo, dne 27. februarja tajnik »Orlov«. Tudi ta tečaj ne premine brez sadu. Najlepše pri tem pa je to, da v tej stroki izveden domač Orel poučuje svoje mlade sobrate Orle. To smo mi — posavski Orli! Čakajte, prihodnjič enkrat zložimo še pesem. — Občni zbor izobraževalnega društva se je sklical v nedeljo, dne 6. marca s predavanjem g. ravnatelja Travn. Poleg tega pridejo na razgovor še važne reči glede zidave društvenega doma. — Posavski dom je v glavnih in podrobnih načrtih že gotova stvar. Srčna hvala g. Blažu Černetu, domačemu fantu, ki je izdelal te načrte prostovoljno in brezplačno. Dom bo visok ponos občini in okolici. Kvišku, srca posavska, »da bo dom otet.« — Praznik Vstajenja, trdno upamo, prinese telesno vstajenje in prejšnjo moč g. župniku. Potem bo naše veselje in navdušenje za društveno stvar še večje. Bog daj skoraj tisti dan!

Dolenjske novice

Ribniške novice. V pouk in zabavo vsem, posebno pa volivcem iz dolenjske občine, ki so prišli pred

dve leti pomagat, da smo v Ribnici propadli pri občinskih volitvah v tretjem razredu. Vidite, kar na vozovih so vam pripeljali in pa gostili, ampak nevas kaj so pozabili, namreč zahvaliti se. Saj veste, da je zahvala priporočilo za drugič. Ne, pa niso pozabili, le odlašali so naši ribniški liberalci toliko časa. Prejšnji teden se vam je pa javno in očitno in slovesno zahvalil v »Slov. Narodu« sam njihov vodja in prejasni penzionirani general, sam »gaspud« svetnik Višnikar. Ker pa niste vsi brali te zahvale, jo vam mi sporočimo. On pravi, da oni, ki stanujejo v sosednjih občinah in imajo malo zemljišča v občini ribniški, odločujejo pri volitvah — in so zadnjič res odločili — da to so vinar-može ali fickerji, sedaj ste pa dobili zahvalo za vašo fickerijo od našega bivšega generala. Ni dobro, če človek verjame takim možem, kar govore, ker nazadnje se preveč lepo zahvalijo. Najboljše bo, da drugič pridete in nam pomagate, da našo fickerarsko gospodo pomemo iz odbora. — Eden, ki je tudi ficker. — Iz D a n se nam poroča, da je volilni imenik napravljen in pri županstvu 4 tedne na ogled, če se kdo hoče pritožiti. Po tem času pritožbe nič ne veljajo. — Hranilnica in posojilnica v Ribnici je imela lansko leto nad 2 milijona prometa in čez en milijon upravnega premoženja. Samo lanske leto so narasle hranilne vloge za 300 tisoč kron in posojila za 200 tisoč. Tu se vidi v številkah veliko zaupanje do tega našega zavoda. Ima lastno hišo in že 20 tisoč rezerve. — Iz o b r a ž e v a l n o d r u š t v o si je nabavilo za 600 kron nov, krasen pianino (klavir), da bo bolj ustreglo obiskovalcem društvenih predstav. Orlov je z naraščanjem in podpornimi člani že 100 in se pridno vadijo na orodju.

d Iz Metlike. Zanimanje za novo železnico raste. Povsod se gibljejo, samo tukajšno županstvo spi. So ljudje, ki so prepričani, da so sedaj drugi časi, kot so bili nekdanj. A kljub temu tišče nazaj v stare čase. Naš ata pravi: bo že, že! Pa še nekaj! Dokler ni bilo v Metliki sokolov, ni bilo take pohujšljivosti, kakršna je danes. Nedavno se je nekdo ponoči vračal domov in je pri tej priliki videl sokolice — čez polnoč zunaj in takega obnašanja, da se težko pove. Matere, ne puščajte svojih hčerk k sokolom! To je za nje gotova poguba! Te ponočne vaje niso za dekleta. Za dekleta je dan, ne noč!

d Velika dolina. Ponesrečil se je minuli teden Martin Pangerčič iz Zejniga; ko je namreč pri svojem svaku na Vel. Cirkriči kostanje sekal. Pri padcu kostanja ga je tako nesrečno udarilo po glavi, da je drugi dan nepreviden izdihnil svojo dušo v najlepši dobi 29 let. Drvarji, bodite previdni pri takem delu! — Cirnčan.

d Radeče pri Zidanem mostu. Telo-vadni odsek Orel priredi o priliki 1. seje »Obsavskega okrožja« v Radečah dne 6. marca svoj drugi vzorni nastop v Narodnem domu po sledečem sporedu:

1. Rajalni nastop. 2. Proste vaje s palicami. 3. Kamniške proste vaje. 4. Nastop naraščaja in njih proste vaje s praporci. 5. Skupine: a) skupine članov, b) naraščaja, c) alegorične skupine. 6. Rajalni odhod. 7. Nastop »Moreške« (sabljačev). — Vstop prost. Vabijo se mladeniči iz okolice, pa tudi drugi prijatelji, zlasti oni, ki so prispevali za tamburaski sklad. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Po telovadbi se vrši istotam okrožna seja. Na zdar!

d Z Vač. Gospod urednik! Same resnične reči je pisal zadnji čas »Domoljub« o našem učitelju Blagajnetu, samo premalo je bilo. Odkar so šli od nas Lajovic, Kolbe in Zrjav, smo čisto v miru živeli, dokler ni ta šiba v učitelju Blagajnetu prišla nad nas. Kakršen spor je pa ta liberalci brž po svojem prihodu naredil, takega še ne pomnimo. Zagrizen je tako, da mu žilica kar mirovati ne more. V cerkev ne hodi, pa samo v tej stvari je dosleden. Dela se silnega prijatelja kmetov. Zato se tudi v vsako reč vtakne, pa jo spelje po rakovi poti. Sam je s tem kar zadovoljen, saj se mu gre samo za liberalstvo. Kdor se pa z njim pajdaši, postane njemu enak. Pravih pristašev bi lahko na svoje preste naštel, toda ti so pa že taki, da mu jih kar iz srca privoščimo. Tudi naj se nikar preveč ne jezi, da je vjel med mladino nekaj kalinov in jerebic, saj ti so res imeli in imele doslej precej čudna imena, naj se le brez škode zanaprej imenujejo sokoli in sokolice. Mi bi takega blaga ne mogli sprejeti, ko ustanovimo svoje društvo, nekje pa morajo biti. Torej, Blagajna, le kaj lepega napravi-te, pa pokažite nam jih že vendar enkrat, da bomo videli, kako marširajo in »aptaht« stoje sokolice. Če boste pa še naprej med to neskušeno mladino to kugo širili in celo med šolske deklice, pa tudi mi ne bomo mirovali, če tudi nam obljubite parno žago, mlin na veter, električno luč in še tako lepa občinska pota. Za kak »Slovenski Dom« se Vam pa zahvaljujemo, kolikor namreč še ni nerodnosti in gorja pri hiši, ga pa še ta cunja prinese. Le tako naprej. Prilizujte se kmetom, tikajte se z vsakim sokolščikom, toda ne grozite nam. Vaše rovanje in kvarjenje je naletelo na odpor pri mnogih samostojnih posestnikih, ko nas lani 13. januarja niso ugnali otroci s kravjimi zvonci, pa naš tudi letos njih učitelj ne bo ukrotil s potrpežljivim časnikarskim papirjem, ki ni nobena laž in neumnost zanj predebel, ne s tiskarsko tinto, pa tudi z gnojnico ne!

d Iz Bele Krajine. Na pustni torek se je napravil neki svobodomiselni Gračan kot duhovnik in hodil po Gradcu ljudi »obhajati«. Nek liberalni krčmar se je pri njem »spovedoval« in se tako norčeval iz najsvetejših nauk naše sv. vere. Temu brezbožnemu početju so šele orožniki naredili konec. Pričakujemo, da pristojne oblasti ne bodo pustile brez kazni takega bogokletstva!

Iz Drašč pri Metliki. Vina imamo pri nas veliko in dobrega. Cena je nizka. Gostilničarji in trgovci pridite k nam po vino. Naše vino se po kakovosti meri lahko z vsakim. Kdor ga je enkrat kupil, bo zopet prišel po njega, in kdor ga je enkrat pil, bo vedno zahteval in pil samo drašičko vino, ker čez sladkega Draščana ga ni vina. — Mila naša Belokrajna propada gospodarsko bolj in bolj. Naš cvet, naši fantje so v Ameriki, drugi pri vojaki, doma so samo otroci, ženske in starčki. Ti se trudijo, mučijo in potijo, pa vse zastoj: gospodarstva lezejo v dolgo. Lepa in tudi rodovitna je naša zemlja, pa kaj nam pomaga rodovitnost, ko pa ne moremo spraviti v denar svojih pridelkov. Prodati se ne more nič, čisto nič, kvečjemu v lastno zgubo. Delavci so pa tako dragi kot nikjer drugod in še za drag denar se težko dobljo, ker gre vse v Ameriko. Zato ljudstvo obupuje, zgublja vero in zaupanje v sebe, v svojo moč in svojo rodno zemljo in se trumoma seli. Poslanci pomagajte nam, zavzemite se za nas! Posebno silite in priganjajte, da se nam izpelje že skoro skrajno potrebna železnica — naš up. Da se bo zidala je sicer zdaj gotovo. Toda nam se gre za vsak dan! In mi se jako jako bojimo, da se bo zidala tako počasi, kakor cesta iz Novega mesta v Metliko, ki se gradi že blizu 30 (recite trideset) let, pa še ni gotova in bo Bog ve kdaj. — Ustanovili smo vinskno zadrugo v Metliki. Po mojih mislih bo ona neizmerne koristi za nas. Zato bi morali vsi pristopiti k njej, tudi oni, ki ne mislijo oddajati vanjo svojega grozdja in vina. Kajti zadruga bo predvsem razpošiljala vino v druge kraje in čim več ga spravi proč, tem manj ga bo doma in tem lažje se ga bo doma prodajalo. Koristila bo torej vsem, zato je dolžnost gospodarjev, da pristopite vsi brez izjeme k vinski zadrugi in jo podpirate s svojimi deleži. Pristopite takoj, da bo mogla čim prej delovati v blagor in korist Belokranjcev. — Letošnje leto se veliko govori, koliko se dela za povzdigo zapuščene in do zdaj od vseh pozabljene Belokrajne. Daje se nam lepe nauke, kako naj gospodarimo, ravnamo z vinom, zasejamo sadno drevje, redimo živino, i. t. d. To je vse lepo! Tudi priznavamo, da so sklenili v letošnjem deželni zboru poslanci S. L. S. marsikaj v prid Belokrajne. Hvala vam zato poslanci! Ampak potrebno je pred vsem nekaj: preskrbite nam prevsem trg, kamor bomo izvažali svoje pridelke, pošljite nam kupcev. Dokler pa ne moremo prodati še tega, kar imamo, so vsi lepi nauki o umnem gospodarstvu zastoj. Kajti ono zahteva raznih strojev in gnojil, česar si pa mi ne moremo preskrbeti, dokler bo kupčija tako slaba kot zdaj. Kaj nam pomagajo polne žitnice, polne vinske kleti in polni hlevi, če pa moramo vse sami popiti in pojesti, ker ne moremo prodati. Torej pomagajte! Kmalu ne bodele imeli več komu pomagati: posestva bodo prodana, vasi prazne in ljudstvo izseljeno.

Draščan.

Notranjske novice

n Iz Spodnje Idrije. Docela lažnivo in razžalljivo poročilo iz našega kraja je prinesel liberalni list »Slovenski Dom«. Ker se dotični dopisnik v »Slovenskem Domu«, katerega število je pa, po pravici povedano, še silno revno v naši fari, — naravnost pači resnici v obraz in si izmišljuje vedoma neresnične vesti, bodisi o občinski volitvi, kakor tudi o volitvi starešinstva, je dolžnost poštenja in resnice, da zavr-nemo ta lažniva poročila, ki sramote vso našo občino. Socialnim demokratom in liberalcem pa prepuščamo, da si sami rešijo svojo čast, katero jim jemlje zadnji spodnjeidrijski dopis v »Slovenskem Domu«, ako jim je kaj zanj. — Kar govori dopisnik tega liberalnega lista o občinski volitvi spodnjeidrijski, je popolna laž. Laž je, da bi bilo pred začetkom volitve na dan 4. grudnia v volivni sobi samo osem volivcev, ki so izvolili v komisijo štiri »Čuke«. Mogoče je, da tega »resnicoljubnega« dopisnika ni bilo tedaj zraven in si je to število le izmislil, kar ni nič čudnega, če pogledamo na njegov lažnivi dopis, ali pa, da ta mož ne zna dalj šteti kot do osem. Laž je dalje, da bi bili volivci izvolili komisijo. Dopisnik »Slovenskega Doma« je ali tako neveden ali pa tako zloben, da še sedaj po preteku volitve ne vé, da imenuje komisijo župan sam brez volitve, kar je tudi pri nas naredil g. Kenda. Od njegove lastne volje je bilo odvisno, ktere je imenoval v komisijo. Zakaj se mu neki ni priporočil dopisnik, saj sta oba »napredna«, če smemo verjeti »Slovenskemu Domu«; in to bi bilo lahko, ker se je župni upravitelj branil vstopiti v komisijo. Odločno pa odklanjamo od takega človeka kot je dopisnik »Slovenskega Doma«, da bi dajal možem, ki jih spoštuje vsa občina in župnija, priimek »Čuki«. — Da so se volivcem v volivni sobi narekovali sami klerikalci, je gotovo zapisal dopisnik le iz ljubezni do — laži. Če ne veruje same-mu sebi, naj pa vpraša socialne demokrate, ki mu bodo radi volje povedali, če niso preveč hudi zavoljo zabavljic, ki jih je stresel dopisnik nad socialno demokracijo. — O pritožbi zoper volitve je pa najbolj zdravo, da je dopisnik lepo tiho, da še iz tiste svet kaj ne izvé. — Najbolj pa je obležala dopisniku in njegovim bratcem v želodcu volitev župana in svetovalcev. In ravno to mu je potisnilo pero v roke, da je popacal nekaj papirja. Za župana je bil namreč izvoljen posestnik Andrej Svetličič, ki je bil župan pred 18 leti. Na tega so se sedaj spravili. Na dan so privlekli neko staro reč že izza dvajset let, češ, da je takrat Andrej Svetličič oškodoval občino za večjo vsoto denarja. — Vsa ta leta so molčali kot grob in bi bili še naprej vso večnost, če bi ne bil

sedaj izvoljen Andrej Svetličič. Za kaj se vam torej gre? Ali za korist občine? Kako vendar to, da vam glede te vsote celih dvajset let ni prišla na mar korist občine in da bi se potegnili zanjo pravočasno in na pravem mestu, ne pa šele sedaj v brezpomembnem »Slovenskem Domu«? In računi občine takrat, ali se ne vjemajo? Vsi odborniki z županom na čelu so potrdili popolno pravilnost računov, tudi tisti, ki so sedaj začeli to stvar ogrevati. Ali vsaj obresti bi morali tirjati, če bi bili o kakem občinskem dolgu Svetličičevem prepričani, ki bi ga moral plačati. In vendar nikdar v celih teh letih ni nobeden tirjal nobenih obresti. Čemu se pa to govori sedaj? Samo iz osebnega nasprotstva do novega župana. Če pa bodele govorili še naprej take trditve, bomo pa zahtevali, da nam to dokažete, in sicer iz občinskih računov tistih časov. Če si pa tega ne upate, potem vam pa svetujemo, da molčite, če hočete sebi dobro. Mi smo sicer potrpežljivi, toda ko nam potrpežljivost mine, gremo pa tudi do skrajnosti. Naš župan ni pod nobenim varuštvo. Če pa je bil poprej, je bil na svojo lastno željo, ko so ga vsi upniki naenkrat prijeli. V sili si vsak lahko išče pomoči, to ni nobena sramota in iz tega se tudi ne izpeljuje sposobnost županova. O verskem prepričanju našega župana, ki ni vseh dopisniku »Slovenskega Doma«, pa pove-mo to, da je naš župan povsod, ne samo v gostilnah, trdnega verskega prepričanja. Da ga pa mora zagovarjati po gostilnah, je vzrok oliko tistih ljudi, kakor je dopisnik »Slovenskega Doma«, ki napadajo ljudi po gostilnah. O svetovalcih pravi dopisnik, da ne znajo pisati. Tudi to ni res. Dva sta prav dobro zmožna pisave, tretji se pa razume tudi saj toliko kot dopisnik »Slovenskega Doma«. Boljše bi bilo, da bi tudi ta prifarski dopisnik ne znal pisati, bi imel saj manj laži na svoji vesti. — Nekaj novega pa nam je le povedal »Slovenski Dom«, da imamo namreč v odboru dva naprednjaka ali — liberalca. Smo veseli tega, da je to prvi razodel »Slovenski Dom«. Ta list je liberalen. Če so tisti, ki jih imenuje dopisnik »Slovenskega Doma« res naprednjaki in se strinjajo s končnimi željami dopisa v tem listu, namreč, da bi jo popihala kapelan in nadučitelj stran, potem res ne vemo, kako je to, da se enkrat potegujejo za našega kaplana, v okrajnem šolskem svetu pa za našega nadučitelja g. Bajca, da bi ostala še tukaj, na drugi strani pa jih v svojem glasilu pode od nas. Povemo še to, da ne bo nobeden, ne kaplan, ne nadučitelj, ne župan, ustregel želji »Slovenskega Doma«, ampak bodo vztrajali na svojih mestih, dokler jih bo vezala dolžnost, ne pa volja liberalcev. — Več volivcev S. L. S.

n Iz Žirov. V tako odurnem tonu, kot piše neki znani dopisnik iz Žirov, svoje novice v »Slovenski Dom«, nisem navajen odgovarjati. Zato bodi zadnjemu rovtarsko-neotesanemu dopisu iz

Zirotale odgovor: 1. Da me je v mojih dijaških letih podpiral dr. Tavčar, tega ne tajim. Toda, ko me je on kot rojak rojaka podpiral, ni bila nikdar sklenjena med nama pogodba, da moram biti v javnosti istih nazorov, kakor on. Zato njega kot osebo vedno spoštujem, dasi njegovih nazorov biti ne morem. Z isto pravico kot dopisnik trdi, da je Tavčar podpiral mene, trdim jaz, da sta dr. Tavčarja podpirala strica duhovnika in bi brez njih tudi dr. Tavčar danes »krave pasel«. 2. Krivo je mnenje, da mora moj stari oče vsled revščine hoditi v Loko. Res pa je, da na naši hiši ni nobenega dolga in da svoje starše gmotno podpiram ter jim ničesar ne manjka. Ako oče hodi v Loko, hodi, ker sam hoče in ker se je tega iz mladega navadil. 3. Bolantača nikdar nisem brezpogojno hvalil; in ravno tako ne svojega birmanskega botra. 4. Sram me je, da živi v žirovski fari surovina, kateri je zmožen le še za osebno polemiko in se iz strahu za svojo osebo skriva za uredništvo »Slovenskega Doma«. — Žiri, dne 20. februarja 1910. — Pavel Perko, kaplan.

Vrhnjske novice. Liberalna posojilnica je imela 17. februarja svoj redni občni zbor. Delničarji — po številu 20 — so si zopet nabasali svoje žepe, pri Jurcetu se pa imenitno pogostili. In to vse seveda z dobičkom našega ljudstva. Za občinske dobrodelne namene pa nimajo vinarja. Pa saj jim je dovolj, da v tem smislu upijejo! Kako drugače postopa Rajfajznovka! Dasi ne razpolaga z mnogobrojnimi tisočaki rezervnega zaklada, kakor liberalna delničarska družba, vendar je že dala za časa svojega obstoja poleg manjših ljudstvu dobrodošlih podpor 1000 kron za mlekarino in ravno toliko za poslikanje farne cerkve. — Proti novemu brivcu je zavzdignil svobodni selni vrhnjski Izrael pravcato rabuko. Ne bi si bili mislili, da bo delal prihod prostega brivca toliko nepotrebnege opravka Miletiču in njegovim zvestim tovarišem, katerih imena za enkrat še zamolčimo, pa tudi njihovo surovo rogoviljenje. Prav posebno so močni v lažeh. Miletič, kdaj sta pa ponujala vrhnjska kaplana Nagliču 200 K, da vas izpodi iz hiše? Odkod druge grde vaše neresnice? Ali vas bo res treba tirati pred sodišče? Za enkrat bodi prizanešeno zaradi vaše družine! Ljudstvo se bo z veseljem oklenilo novodošlega postrežljivega brivca, pa naj se Miletič in njegov brat v »Svobodni Misli«, farmacevt Gradišnik še toliko trudita. Zadnji zna sicer njemu drage osebe jako dobro »pocajti«, če bo pa tudi Miletiču rešil življenje, je drugo vprašanje. — 20. februarja je predaval v izobraževalnem društvu prof. Pengov o »varčevanju, zapravljanju in zavarovanju kmečkega ljudstva«. Velika dvorana Društvenega doma ni mogla sprejeti v svoje prostore vseh mnogoštevilno došlih možkih.

Iz raznih krajev

Štajersko. Maribor. Mestni očetje prekoračijo včasih svoj delokrog. V seji dne 23. februarja so se pečali večinoma s politikom. Izrekli so ogorčenje vladi radi odslovljenja nemškega ministra Schreinerja. Ni čuda, da zanemarjajo gospodarske koristi, ker se pečajo z visoko politiko. — Nemška nadutost hoče gospodariti tudi na Štajerskem. V davkariji v Mariboru je uradnik, ki noče s strankami občeovati slovensko. Ni še Štajerska nemška posest in dolžnost voditeljev slovenskih bo, ukrotiti predrznost nemških uradnikov. — Srebrni križec za zasluge s krono je dobil v Ptuj podčastnik J. Kosi, ker je z lastno nevarnostjo rešil človeško življenje. — Tečaj za župane in občinske tajnike se vrši v Mariboru od 14. do 16. sušca in dvorani katoliškega delavskega društva. — Ptuj. Umrli je zadet od kapi vpokojeni profesor g. Jožef Zelenik. — Orel se je ustanovil v Trbovljah.

Goriško. Gorica. Dijak Mario Pontoni se je med učenjem doma igral z nabasano pištolo. Pištola se je naenkrat sprožila in zadela dijaka v glavo. Pomoč je bila prezuspešna. Čez tri dni je umrl. — Ob meji. V soški dolini govore, da so pretečni teden laški vojaki pri Breginju prekoračili mejo ter da so jih pregnali avstrijski orožniki. Še ena nesreča z orožjem. V Mirnu se je igral v gostilni s samokresom Franc Marušič. Nameril je na 24 let starega Karola Besednjaka, sprožil in ga zadel. Ranjenca so pripeljali v bolnišnico. Kako žalostni sadovi iz gostiln. Mladi fantje popivajo, posledica tega so nesreče. — Volitev v slovenskih trgih na Goriškem za deželni zbor, katera volitev je potrebna vsled odstopa liberalnega poslanca Gabrščka, se vrši 17. aprila. — Agrarna stranka na Goriškem je popolnoma izmrila. Ustanovili so jo nekateri, ki niso bili zadovoljni z vodstvom liberalne stranke. Imeli so tudi svoj časopis z naslovom »Kmečki Glas«. Agrarci so kmalu spoznali, da ne bodo nikdar vodili goriškega ljudstva, ker še sami med sabo niso bili edini. Stranka je propadla in samoobsebi umevno tudi nje glasilo »Kmečki Glas«. Za stranko, kakor tudi umrli list ne bode nihče žaloval. Je pač odločeno, da morajo nekateri že v otroških letih umreti.

Iz Hrušice pri Podgradu. Dvomljiv napredek se opaža v naši okolici, namreč vsakdanji avtomobil iz Reke v Trst. Ali ta od naših kmetov že tolikokrat prokleti avtomobil je nam kmetom le v škodo, korist ima od tega samo gospoda. Kmetje v prvi vrsti plačujejo davek za popravo cest, uporabljajo pa se cesta kakor da bi bila v prvi vrsti za avtomobil. Voznik je v vedni nevarnosti, da se mu splaši živina, zato se mo-

ra dostikrat ognji ven iz ceste. Pred kratkim se je zgodila velika nesreča in bojimo se, da to ni bila zadnja. Posebno v ovinkih bi moral voziti počasi in dajati znamenje, da se more voznik pravočasno ogniti nesreči. Prosimo naše gg. poslanca, da v tem oziru ukrenejo potrebne korake.

Trst in Istra. »Lega nazionala« je imela dne 6. t. m. svoj občni zbor. Ta šolska družba ima v Trstu čez 10.000 članov in izkazuje letnih dohodkov 117.000 kron. Uradniki zavarovalnice »Assicurazioni Generali« so se zavezali plačevati mesečne prispevke za to irendentovsko društvo za poitalijančenje Slovanov. In pri tej zavarovalnici je zavarovano ogromno število Slovanov. — Umrli je te dni obče priljubljeni posestnik iz Barkovelj Jurij Martelanc, vzoren katoličan in narodnjak. Počivaj v miru! — Po Trstu še vedno hujskajo liberalci zoper mil. gospoda škofa tržaško-koperske škofije. Kaj ne bo še konca? — Pastirski list našega višjega pastirja je izšel te dni; z istim se poslavlja od svojih vernikov. Peča se tudi z bogoslužnim jezikom. Tudi nemški listi se z njim bavijo. — Preselitev našega škofa na Dunaj še ni določena. Kakor pravijo, bo od sv. očeta proglašen ob tej priliki za naslovnega škofa v starodavnem azijskem mestu Pir. — V Istri so začeli izdajati učitelji list »Narodna Prosveta«, ki zastopa ista načela kot »Slovenska zveza«. Takih učiteljev krvavo potrebujemo. — Starodavni tržaški korzo je šel letos rakom žvižgat. Le nekaj neumnih šem je bilo, ki so ranile nekega moža.

Koroško. Padec ministra Schreinerja je vznejevoljil zlasti koroške Nemce. Bil je Schreiner velik nasprotnik Slovencev in to so morali zlasti koroški Slovenci čutiti. Vsaka službica je bila že odvisna od tega ministra. Nemci sami priznavajo, da je imelo ponemčevanje na Koroškem in Štajerskem veliko oporo v Schreinerju. — Poslanca Grafenauerja napada »Slovenski Narod« in se norčuje iz njega. Vsi koroški Slovenci veste, kaj je Grafenauer za Koroško in kako vestno izpolnjuje svoje dolžnosti kot poslanec. »Narodov« napad more biti le v poduk, da liberalna stranka ni za Korošce, in dolžnost zavednih koroških Slovencev je, da tudi »Narodu« obrnejo hrbet. — Velikovški »Narodni dom« zelo bode v oči Nemce. V listih hujskajo k bojkotu. Ni se bati nevoščljivih napadov, saj je gostilna »Narodnega doma« tako dobro urejena, da celo pošteni Nemci raje prihajajo, kakor v nemškonacionalne lokale. — Cirilmetodarija tudi Korošce ne pusti pri miru. Radi »Slovenčevega« članka pozivlja »Slovenski Narod« koroške Slovence, da morajo obsoditi »Slovenca«. Koroški Slovenci odgovarjajo v »Miru«, da nimajo povoda vneti se za družbo, ki je k skupščini povabila koroške slovenske voditelje, a jih potem kruto žalila. Razmerje koro-

ških Slovencev do Ciril-Metodove družbe pojasnjuje knjižica »Slovensko šolsko društvo v Celovcu in Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«. — Posledica žganjepitja. Dne 16. februarja se je podal drvar Anton Vinkler iz Škofjega dvora domov iz gostilne. Vsled preobilo zavžitega žganja je na potu omagal in obležal. V jutro so ga našli tik ceste na snegu — mrtvega. Nesrečni drvar je bil doma iz Svete Gore pri Gorici. Dasi krepak, upognilo ga je nesrečno žganje. Kako žalostna je vedno se ponavljajoča povest o nesrečnih žrtvah alkohola.

PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglašja, da hoče Kathreiner in vzame le take izvirne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Gosp. Ivanu Silvestru v Vipavi: Radi Vam potrjujemo, da Vi z dopisom z dne 27. februarja t. l. niste v nikaki zvezi. Sploh tista notica ni imela nohega postranskega namena.

Mnogim dopisnikom: Vse ni moglo priti na vrsto za to številko. Kar je pa le preobširno in premalo zanimivo, smo pa sploh za vselej odložili.

Za kratek čas

Pred sodiščem. Sodnik: »Kako, da ste Groga tako pretepli?« — Zatoženec: »Nas je bilo več v krčmi in smo se med seboj pogovarjali, on je pa le molčal. Da bi nas še naprej ne motil, smo ga pretepli in vun vrgli!«

Strahno. Zena možu: »Kaj pa ti je, da si tako preplašen?« — Mož (trgovec): »Oh, sanjalo se mi je, da me je nekdo hotel zaklati — in sicer z nožem mojega nasprotnika!«

Izkušn kaznjenc. Mlad advokat: »Vaša reč je silno zapletena, ne vem, če vas bom mo-

gel izrezati!« — Kaznjenc: »Le ne izgubite korajžo, gospod zagovornik. Če kakega para-grafa ne razumete, le mene vprašajte!«

Po stanu. Mesar nese pod pazduho polno knjig. Nekdo ga vpraša: »Kaj pa nesete?« — »Pet kil omike za mojo hčer,« odgovori mesar.

V šoli. Profesor: »V primeru s tem, kar ste prej slišali, smo se besedi večnost za eno mrvico približali!«

UGANKI

Ivan Baloh.

1

(Dvozložna beseda.)

Ko trudne svoje boš zaprl oči, tedaj se nova tebi naredi, ponesli bodo truplo ti trohljivo, tje venkaj v njej na božjo njivo, mrak temni v njej te bo objel, v njej spal boš, dokler ž njo ne boš pepel — in klical boš iz njé — iz temne jame ideočim mimo vsem: molite zame!

V drugačni zdaj že mnogo let prebivaš, če ne, iz ene v drugo se nerad prerivaš, pač srečen bil bi, če bi jih imel obilo, kot bogataša ljudstvo tebe bi slavilo, a morda niti ena tvoja ni lastnina, ves širni svet — je tvoja domovina. Brez nje ob rojstvu bil je naš Gospod, kot vedno bil je, bo ves bedni rod! — Ko pa približa se Gospodov dan, te v lepšo, večjo vabi zvon glasan, tedaj pobožna v njej lhti molitev, daruje najsvetejša se daritev, tam zunaj cerkve prazne pa rokó nam prožijo, ki so brez nje. Berača vprašaj, ki nobene nima, proseč od ene pa do druge kima, a prvo prav gotovo bo imel, ko bo že mrtev tudi v tretjo šel. Kaj ne, prečudna je ta stvar, a blizu glej, predaleč pa nikar!

2

(Dvozložna beseda.)

Minul je zdaj. Ima svoj čas, on pride — in s svojim časom kmalu spet preide; Prešeren pesnik ga je že opeval, a ker nesrečen, zanj se ni ogreval, težko je marsikaka ga deklé čakala, po ženinu izbranem je izdihovala, čim bolj hité dekletu leta, tem težje čaka ga srce — dekleta! Pač zvesto v cerkvi poslušale so oklice, a druge — mnoge pa ostale so samice; tako prehitro leto z letom zgine, nobeno ne prinese — ženitnine, o njem kramlja prerada le mladost, starost pa pravi, da je le — norost! Zdaj ni ga več. Prišel pa zopet bo, a letos ne — zakaj, to ni težko. — Če pa besedi prvi zlog spustiš, pa čisto nekaj drugega dobiš; tedaj si tak, kedar si čmeren, jezen, če muči truplo tvoje ti bolezen. Ne bodi tak, vesel naj bode tvoj obraz, kot vsakemu napravi ga pretekli čas, nazaj le bolj, naprej preveč ne glej, besedo to veselo mi povej!

Da ustrezemo cenjenim svojim naročnikom, smo priobčili danes dve uganki, eno lažjo, eno težjo. Le, kdor ugame o be pravilno, bo imel pravico do izžrebanja. Rešitev obeh naenkrat naj se pošlje do 12. marca.

S Scott-ovo emulzijo

se doseže na vsak način boljše uspehe, kot z navadnim ribjim oljem. Ta je bistveno lažje prebavna in učinkuje zaradi tega hitreje in zanesljivejše.

Ona prinese dalje boljše uspehe, ker jo vsi raje uživajo, kot navadno ribje olje, katero odklanjajo zaradi neprijetnega okusa.

Izrečno najbolj fino, prvo vrstno lofotsko (norveško) ribje olje, ki ima največ redilne moči, pride pri pripravljanju

Pristna le s to znamko — ribčim — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Scott-ove emulzije

v uporabo in to so dokazi, zakaj je Scottova emulzija obče priznana za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Esenca za želodec.

izdelek iz Avgburga pri J. G. Klesow. Izobno preizkušeno, tek vzbujajoče in prebavo pospeš. sredstvo. Brez recepta v vseh lekarnah v steklenicah po K 1.20 in K 2.40. Svarilo: Zahtevajte izrečno ime Klesow! Zaloge: Ljubljana, lekarna pri zlat. jeleni, pri zlatem orlu; Celje: lek. pri Mariji Pom., Maribor: lekarni pri Mariji Pomagaj. 3890 12 1

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in gluhost tudi ako je že za 240 starano.

Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri „Črnem orlu“ na Novem trgu, Celovec.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linc, 26. februarja: 35, 4, 78, 66, 73.

Trst, 26. februarja: 44, 90, 88, 48, 13.

Brno, 23. februarja: 43, 72, 79, 68, 38.

Tržne cene

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 1. marca 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Zliva, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	20	—	Ziva vaga:		
Rž	19	—	Goveda pitana	76	—
Ajda	17	—	Teleta težka	108	—
Ječmen	16	50	Teleta mala	100	—
Oves	16	50	Prasiči	132	—
Proso belo	19	—	Koštuni	164	—
Proso rumeno	17	—			
Koruzna stara	15	—	Kuretnina in drugo:		
Koruzna nova	15	—	Maslo kuhano		
Leča	26	—	od K 200— do	270	—
Grah	—	—	Maslo surovo od		
Laneno seme	36	—	K 200— do	270	—
Grafiča	24	—	Slanina sveža		
Domača detelja	185	—	(šepi)	188	—
Gorenjska repa	144	—	Slanina preka-		
Fizol Ribničan	24	50	jena	159	—
Fizol Prepelčar	31	—	Mast svinjska	196	—
Fizol Mandolon	28	—	Loj	100	—
Cebula	14	—	Jajca 100 kom.	7	50
Krompir	4	80	Pisanci	—	—
Zelje sveže	—	—	Golobi	—	40
Zelje kislo brez	5	50	Raca	—	—
Repa sveža	—	—	Gos	—	—
Repa kisla brez	—	—			
soda	7	—	Kolonijalno blago		
Brinje	32	—	na debelo		
Kumna	70	—	Riž Rangon od		
Oreh	40	—	K 80— do	32	—
Gobe suhe	180	—	Kava Santos od		
Ječice	15	—	K 104— do	210	—
Zelod	6	—	Sladkor	84	50
Smrekovi storži	8	—	Petroleji	28	50
Seno	8	—			
Slama	7	50			
Stelja	6	—			

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid s znamko »Elsa fluid«. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vrtnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5.— 2 tucata K 8'60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici štev. 16, (Hrvatsko).

Razne stvari.

Žetev traja na vsej zemlji celo leto. V Avstraliji dokončajo žetev v januarju in pričenjajo v Novi Zelandiji, na Čilem in nekaterih rodovitnih pokrajinah Južne Amerike; v februarju in marcu v Egiptu in Indiji; v aprilu v Siriji, na Cipru, v Mali Aziji; v maju v osrednji Aziji, na Kitajskem, Japonskem, v Alžiru in Maroku; v juniju v južnih delih Zjedinjenih držav, Kaliforniji, na Španskem, Portugalskem, v Italiji, na Ogrskem, Turškem, Rumunskem, v južni Rusiji, na Bolgarskem ter južnem Francoskem; v juliju na ostalem Francoskem, v severni Ameriki, Avstriji, Švici in Nemčiji; v avgustu v Belgiji, na Nizozemskem in Danskem; v septembru na Škotskem, Švedskem in Norveškem; v oktobru na severnem Škotskem in v severni Ameriki; v novembru v Južni Afriki, Peru in severni Avstraliji, in slednjič v decembru v Argentini in južni Avstraliji.

Redka starost. Peterburški listi poročajo, da živi v kraju Bielajevu v pokrajini Dona vdova nekega Kozaka, ki je doseglja izredno starost 115 let. Njen najstarejši sin je star 90 let in najstarejši vnuk 70 let.

Klinične preizkušnje na c. kr. splošni bolnici na Dunaju so podale, da: »je z naravno Franc Jožef-ovo grenčico pri raznih vrstah zaprtja možno doseči posebne uspehe. Razkrajajoči in odvajajoči vpliv Franc Jožef-ove grenčice nastopi po manjših množinah kakor pa pri vseh drugih enakovrstnih vodah. Franc Jožef-ovo grenčico bolniki radi zavživajo in pri nadaljnjem vporabljanju zelo dobro prenašajo.«

Naravna „Franc Jožef-ova“ grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda.

Epileptični naj zahtevajo brezplačno brošuro 33 »Epilepticon« iz tovarne Schwanenapotheke, Frankobrod ob Meni.

Zrak in prah v mesecu marcu sta vratu in pljučam zelo nevarna, posebno pri starejših osebah, ki vedno delajo v zaprti sobi. Gotovo bode vsak bravec hvaležen, ako zopet opozarjamo na Fayeve pristne sodenske mineralne pastile.

Dobro jutrol je običajni jutranji pozdrav. Izkušnja nas uči, da pretek prvih dnevnih ur odločuje razpoloženje celega dne. Zategadelj je važno, da zajutrkujemo, kar nam dobro tekne in nas ne razburja. Vsak zjutraj najrajši pije svojo kavo. Ta pa ima le tedaj slasten okus in ne razburja živcev, ako je narejena iz Kathreiner Kneipp-sladne kave. To ovažuje skrbna gospodinja in da se obvaruje manjvrednih izdelkov, zahteva pri nakupu ne samo »sladno kavo«, ampak pristen Kathreiner.

Proda se ali da v najem nova hiša 2-1 s kavarniškim obrtom blizu šole in cerkve. Več se poizve pri lastniku na Glinah pri Ljubljani št. 206.

Malo posestvo med Brezjem in Radoljico: hiša z vrtom in njiva s 3 merniki posestva, vse v jako dobrem stanju, se proda. Fran Založar, organist, 548. Pojasnila daje

2 hiši, ena manjša in ena večja, sta na prodaj. Ako kdo želi, je na razpolago tudi zemljišče. — Več pove lastnik Franc Uršič, Brezovica 19. 511 1-1

Naprodaj je takoj **mala kmetija** z dobrim poslopljem po jako nizki ceni. Poizve se pri J. Šarcu, Radomlje, Gorenjsko. 506 2-1

Učenca za črevljarski obrt sprejme 482 **Franc Bizjak, Borovnica, Notranjsko.**

Gozdar ali upravnik dobro izurjen v gozdarstvu in poljedelstvu, kateri je v tej stroki že več let služboval in ima dobra spravevala, se sprejme na neko večje posestvo na Dolenjskem. Mora biti oženjen toda le z malo družino. Nastop s 15. aprilom 1910. Ponudbe prevzame iz prijaznosti upravnistvo »Domoljuba« v Ljubljani do 15. marca 1910. 534

Lepo posestvo v hiši se nahaja že od nekdanje gostilne, pravnomočno je tudi za prodajalno, se proda. Kje, pove Jožef Bregar, posest. v Znojilih, p. Krka.

Učenec za kovaško obrt

star 14 let star in poštenih starišev se sprejme, **Fran Kozar, kovač, Vir p. Domžale.** 457 2-1

Pomočnika in učenca za mizarstvo obrt

sprejme takoj **Jožef Vengar, mizar, Koroška Bela št. 97, pošta Javornik, Gorenjsko.** 460

25.000 posteljnih odev se mora vso kega obrata brzo razprodati in sicer:

Odevje za gospodinjstvo, temno drapirane, zelo prišlečna barva, z barvastimi obilvi 180 cm dolge, po K. 80 komad

Tigraste odevje, tkane, liki tigrova koža, z barvastimi obilvi, okoli 200 cm dolge, po K. 120 komad. 511

Samo kratek čas! Poizjma se po povzetju, najmanj 6 kosov franke.

Emil Wonka, Kraljičin Gradec na E.

Pripravno posestvo s hišo

in gospodarskim poslopljem, ki je v jako dobrem stanju, se vsled družinskih razmer ugodno prodaja. Nahaja se v bližini železnice na Notranjskem. V vasi je mlekarica. Cena približno 20.000 K. — 9 oratov zemljišča. Pravica do skupnega pašnika, ki bode v najkrajšem času razdeljen, v vrednosti do 2.000 K. Nadalje 4 dele listnatega gozda. **K. Kanaicu** na Pre-553 Pojasnilo pri straneku.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, pogloblja kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spraveval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

al. zaga V. Y 1102, 12:9 II. V.

Tovarniška znamka.